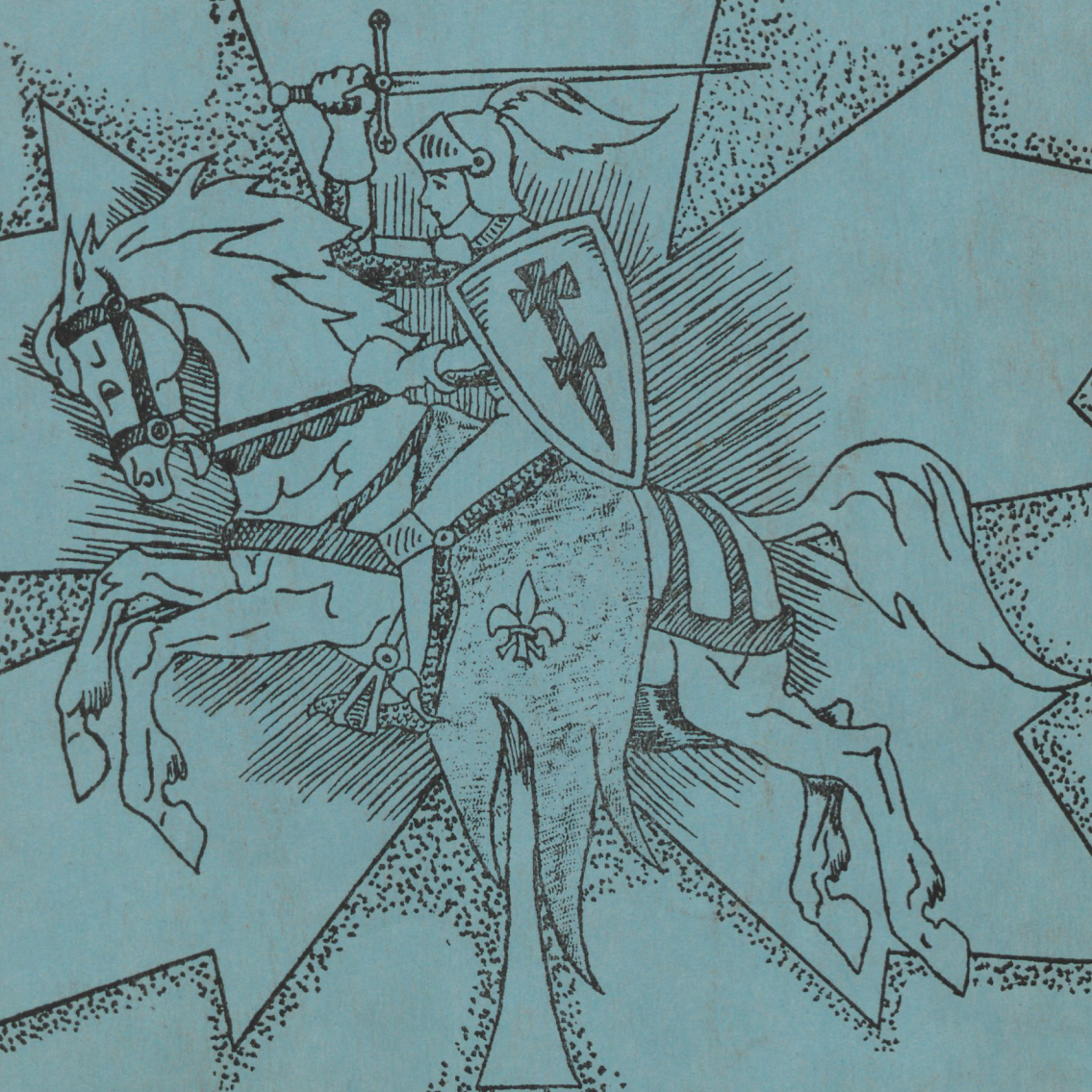

LTSD URIK
OLITINIS SKYRIMAS
KLAUSIMŲ ATSAKAI
1944 m. r. 10
rašto Nr. 20
1944 d.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

(INDEPENDENT LITHUANIA)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo Žurnalas

Nr. 25, Montreal, Kovo - March, mėn., 1944 metų

Už išlaisvinimą Lietuvos!	For Liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai!	For Loyalty to Canada!
Už Santarvės Pergelę!	For the Victory of the Allies!

2262
139245

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje .....\$1.00 Canada \$1.00

Užsieny ..... 1.50 Other Countries 1.50

Redakcijos Antrašas

6634 Third Avenue,
Rosemount, Montreal,
Quebec, Canada.

Redaktorius .....Jonas Yla.

UŽSISAKYKITE "LITHUANIAN BULLETIN"

Anglų kalba redaguojamas. Išėina kas mėnuo. Rimti politiniai editoriajai visais Lietuvą liečiančiais klausimais. Daug svarbių žinių iš pirmo šaltinio apie gyvenimą okupuotoje Lietuvoje ir, apskritai, Pabaltį.

"Lithuanian Bulletin" stoja už Laisvą ir Demokratinę Lietuvą su sostine Vilniuje ir uostu Klaipėdoje.

Dažnai duoda nemokamus priedus iš Lietuvos praeities, dabarties ir ateities. Sekantis nemokamas priedas - brošiūra apie Lietuvos santykius su Vokietija.

Biuletiniui talkininkauja kvalifikuoti specialistai iš viso Pabalčio.

Metinė prenumerata - \$5.00

Užsimokėję \$20 ar daugiau, bus laikomi prenumeratoriais Biuletinio Remejais (Sponsors).

Užsimokėję \$100 ar daugiau, bus laikomi prenumeratoriais Biuletinio Garbės Remejais (Honorary Sponsors). Apie juos kas kart bus skelbiama spaudoje.

Čekius ar money orderius prašoma siųsti adresu:

LITHUANIAN BULLETIN

73 West 104th Street

New York, N. Y.

24 d. Balandžio mėnesi, prasideda šeštosios "Victory" bonų pasakolos pirkimo laikotarpis.

Dėl tinkamo karo vedimo, dėl sunaikinimo Hitlerio ir Japonijos plešikų - kraugerių, Kanadai šiuo laiku reikalinga 12,000,000,000 dolerių.

Čia lietuviams bus šventa pareiga prisidėti nuperkant pergalės boną, kad tuo pačiu būtų padėta sukelti kvota ir parodyti pasauliui, kad lietuviai eina petys petin su demokratijoms ir remia juos visuose frontuose.

Po karui tie laimės - kurie padės laimėti.

VELYKŲ ŠVENČIŲ PROGA SVEIKINAME

VISUS LIETUVIUS, VISUS "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS"
SKAITYTOJUS IR RĖMĖJUS
"N.L." ŠTABAS

PANIEKINTAS ŽMOGUS

Maironis

BAŽNYČIOJ GIEDA "ALELIUJA";
BET AŠ TYLIU, SIRDY SKAUDU:
ČIA ŽEMAJ ASAROS, ŽUDYNĖS,
TAI BALSAS GIESMĖS VELYKINĖS,
TARYTUM, TYCIOJAS SKUNDU.

BAŽNYČIOSE VELYKAS ŠVENČIA
PASAULIS MŪSU PAŽANĖS,
O BROLIS BROLIO NEAPKENČIA,
IR KAIP PAZEMINTAS ŽMOGUS!

KAD KRISTUS ŠIANDIEN IŠKILMINGA
IŠGIRSTU ALELIUJA ČIA,
JISAI PRIEŠ MINIA NUODĖMINGA
PRAVIRKTŲ ASARA KARČIA.

PRIVALOME DIRBTI

Mes tankiai per radiją ar spaudą girdime, kad kur nors tūkstančiai darbininkų, dirbančiu kuriai nors kompanijai išcina į streikus arba aiškiau pasakius į kovą už savo reikalus, už geresnį gyvenimą, už sviesesnę ateitį. Mes visai nenustebom, kuomet sužinojom, kad tame karo vulkane, kaip Anglijoj neperseniausiai išėjo į streiką net 90,000 anglių kasejų. Nenustebom todėl, kad žinojom, kad tie darbo žmonės pareikalavo to, ką kiti turi. Kad jie nori tokiu sąlygu, kuriomis kiti naudojasi. Todėl, kiekvienas kuris turi žmogiskumo jausmą, kiekvienas kuris turi svaria sąžinę nepasakis, kad tie žmonės yra neverti geresnio ar sviesesnio gyvenimo.

Jie yra žmonės, jie turi pilna jausmų ir plakančią širdį, jie trokšta gyventi socialiai ir laisvai, kaip ir tie, kurie turi daug turto, daug pinigų.

Kova už savo pamatuotus reikalus yra šventas ir garbingas veiksmas, kuriai tik beprotis gali pastoti kelia, kurios tik despotai nepripažįsta.

Lietuvių tauta, kurios bočių kaulai ilsisi per tūkstančius metų Baltijos jūros pakraščiuose, kurios ramus ir darbštus artojas per daug simtų metų laimingai pureno tą juodą žemelę, šiandiena yra pavergta. Šiandiena Lietuva stovi sunkioje Galgoto kelyje. Jos padėtis yra daug kartų liūdnese, negu tų darbo žmonių Anglijoje, kurie išėjo į kovą dėl geresnio duonos kasnio. Negu tu tūkstančių minių, kurie nepasitenkina čia Kanadoje ar Amerikoje.

Lietuva šiais laikais yra taip baisiai tererizuojama ir ūjama, tiek vargo ir asarų ten rasi, kad apie tai tik pagalvojus siurpuliai pereina per kūną.

Ištikro, reiktu būti tikru bukapročiu, tikru be sąžinės žmogumi, kad matant tą didžią bedalią savo tautos, kurioje randasi tikri mūsų broliai ir tėvai, kad netarus žodį, kad neprisidejus su darbu.

Skaudu - bet tokiu dar daug yra, kuriems tas neapeina.

Pirmieji, kurie nieko ne tik kad nenori girdėti ar žinoti apie savo gimtinės Lietuvos vargus ir nelaimes, tai yra akli Stalino bernai, kurie savę vadina komunistais. Jiems Lietuvos žmonių kancios ne tik kad nerūpi, bet dar turi džiaugsmo, kai jie kenčia. Vien jiems rūpi tai Stalino garbe. Jie dirba išsijuose,

kad vėl kamisarai sugrištų į jų tėvynę, kad vėl atimtų lietuviui spaudą, kad vėl lietuvių suvartytų su kaulėmis, karvėmis ir arkliais po tuo pačiu stogu. Jie su didžiausiu įtūžymu smežia ir puola tuos, kurie reikalauja ar praso užtarimo dėl savo brolių.

Antrieji tikri bukapročiai tai yra tie, kurie save vadina "bepartyviais". Jiems visai neapeina, kaip jų tautą, kaip jų broliai gyvens, kuriame kalejime jų kaulai supus, kuris zandaras jų kailį nagaikomis raizis. Jie bijasi žodeli prasitarti, jie gailisi centą ismesti, kad su tuo prisidėjus prie tos sunkios kovos, prie to taip svarbaus, didelio ir sunkaus darbo, kuris paklebentų į demokratinių šalių duris prašant užtarimo ar pagalbos.

Kanados Lietuvių Taryba, kuri susiorganizavo ir pasekmingai veikia nuo pat pirmųjų Lietuvos okupacijos dienų, kurios balsas jau per daugeli kartų buvo girdimas Rooseveltui ir Churchillui prašant užtarimo. Kuriuos balsas buvo girdimas Hitlerio ir Stalino ausimis, reikalaujant, kad jie su savo purvinais batais sustotų myną Lietuvos žemės krutinę.

Kanados Lietuvių Taryba, tai nėra jokia politinė partija, nėra jokie "hitlerininkai", kaip kartais juos vadina Lietuvos grabariai - komunistai. Tai yra šventas judėjimas, tai yra kova už savo tautos reikalus, tai pagalbos ištiesta ranka savo broliams.

Prieš šį kilnų ir būtinai reikalingą darbą, rodos neturėtų atsirasti nei vieno sveikai protaujancio, kuris tam nepritartų, ar nepadėtų.

O vis dėl to jų esama.

Sąmoningai ar nesąmoningai kartais pastojamas kelias. Vietoje paramos, kartais sulaukiama nepamatuotų priekaištų ar kliūčių.

Šiuo laiku švenčiama didžiausia krikščioniško pasaulio šventė - Prisikėlimo Šventė. Lietuviui, kurio jausmai dar randasi apsnūdę, turėtų priminti, turėtų pasakyti bent šiuo laiku, kad visi trokšta pakilti iš vergijos. Kad neapsakomai trokšta pakilti iš vergijos griūvesių jo tėvynę Lietuva.

Laikas, pats laikas būtų viso pasaulio lietuviams vieninčiai susicementuoti į vieną ir nepalaužiamą kuną, dėl garbingos kovos už mūsų teisėtus reikalus.

Nupirk "Victory" boną ir pasakyk: - Lai gyvuoja Demokratija.

- BRANGIAI LIETUVAITEI -

Dėdikuoju p. M. Arlauskaitėi

Kaip puikios gėlelės malonaus darželio
Vylioja ir dziugin' keleivi kiekvieną, -
Taip atskirų tautų jaunimas gražusis
Atkreipia žmonių aki į savę kasdiena.

Aš čia nekalbėsiu apie tuos svetimtaučius,
Is kurių tarpo kartais iškyla didvyriai;
Pamirkęs sau plunksną, aš čia parašysiu,
Apie mūsų brangios tautos - lietuvių jaunimą.

Kadangi šiuos žodžius skiriu "LIETUVAITEI",
Tat vietos "Bernaičiui", manau čia nebus;
Plačiau apie jį ašai vel pakalbėsiu,
Savo žodi parašęs vėliau į "N. L." lapus.

Kiekviena tauta didžiuojasi praeitimi,
Savo istorija ir jos margumynais,
Bet neretai rasime jos istorijos lapuose
Aukso minčių apie moteris ir merginas.

Mus brangi tauta, garbingi lietuviai,
Nuo anžių jie gerbė žaliają rutą,
Skaisčias mergaites, baltas vaidilutes,
Ir pilna garbės garsingą Birutę.

Tačiau lietuvaitės tipas yra dvejopas -
Ten gintinej Lietuvoj ir Kanadoj čia:
Ten visos jos doros, tautos yra cementu,
O čia neretai pasitaiko - mus tautos isgamų.

Ten Lietuvoje - retai surasi paprotį keistą,
Kad dora lietuvaitė tautybę pakeistų;
Ten retas dalykas isteket už syetimtaučio:
Ruso, lenko, zydo ar kitokio "šiaučio".

Tenai jos draugaujas tiktai su savaisiais,
Lietuviais - katalikais, skaisčiais jaunikaičiais,
Jos paveda jiems savo širdis nekaltas,
Sudaro sau šeimas, tautos pažibas.

Užtat ir tėvynei Lietuvai malonu sakyti,
Kad is simto nuosimčių tik penktas matyti
Atkritusių dukterų, tarnaujant svetimiems,
Uzmirstant savuosius, vergaujant kitiems.

Šioje gi šalyje, Kanadoj gražioje,
 Jau kitoks vaizdas pasiekia mumis:
 Šio krasto lietuvės, skaiscios mergaitės,
 Užkrečia kaž kokiais "I don't care'izmo" nuodais.

Nors skauda man širdį, bet tiesa pasakysiu, -
 Lietuvės mergaitės nepaiso lietuvių - saviskių:
 Jos brangina tai kas yra svetimųjų,
 Todėl ir gyvenime - dažnai nusvyla nagus.

Kiek čia aš matau nelaimingų vedybų
 Su svetimtauciais - anglais, francuzais, lenkais...,
 Ir kiek pagyvenę, susipese dėl nieko...
 Štai ir divorsams - jau laukas platus.

Ir koks nelaimingas gyvenimas divorsuotų,
 Kaip slyksčiai atrodo tėvo - motinos akyse...
 Ir tokios mergaitės, kojomis sutrypę lietuvybę,
 Tos lietuvaitec yra graboriais mūsų tautos!

Svetimi gaivalai, jie suprato gerai,
 Kaip skaiscios ir taurios yr mus lietuvaitec,
 Ne vien prakilnia sielą, bet ir kuno grakstumą,
 Jas gauda mikliai, it zuveles vandenyj...

Iš antros gi pusės - pavarčius lapus,
 Yra gėda begaline ir mūsų jaunikaiciams,
 Kurie neretai, visai užmiršę savatautes,
 Kaip tikrosios lepšės... veda svetimtautes.

Ne visos tačiau, yra kilnius jausmus pametę,
 Dėl žibancio aukso, geros vietos, madų...
 Yra mūsų tarpe dar tikrai prakilnių lietuvaicių,
 Kurios rodo gražų - skaistų pavyzdį dėl visų kitų.

Kiekviena mamytė, mažai tau dar esant,
 Nuolat kalbėjo, nuolat mintis tau pyne:
 "Brangioji dukrele, mylek Dievą Maryją,
 Tikėjimą, ypač brangią Lietuvą - Tėvynę!"

Tat daugel mes turim dar ir šiandieną
 Prakilnių mergaičių, garbingų mamų,
 Kurios ne tik pačios savaime, bet ir savo
 Jaunakartei ikvepia giliai širdyse lietuvybę.

Todėl brangi sesutė, skaisti lietuvaite,
 Neziurint kur gimus, kur augus tu busi
 Ar brangioj Lietuvoj, Azitoj, Afrikoj arba Kanadoj,
 Visuomet mylek tėvų salį, kalbą, papročius, būdą.

Tuomet tik tavę, kaip simboli lietuvybės,
 Brangiai ikainuos žmones visi ir visur:
 Ar busi tu skaisti mergaitė, ar garbinga mamytė,
 Lietuvis savo akį su meile atkreips.

Iš tavo šaunios lietuvybės, kalbos ir būdo
 Kartos kartų stiprybę sau sėms amžinai,
 Ir nors maza Lietuva, neskaitlingi lietuviai,
 Gyvuos jie per amžius laisvi ir laimingi.

Kaip skaudu Lietuvai, brangiai protėvių žemei,
 Žiurint ir liudėt dėl jau išgimusių jos dukterų...
 Ir priešingai - džiaugias jina pilna meilės krutine,
 Matant tūkstančius Jai dar pilnai ištikimų.

Taigi Aukščiausias gausiai telaimin tas lietuvaites
 Kurios tikrai myli Dievą, skaistybę ir LIETUVYBĘ,
 Tokios tik mergaitės palaikis mūsų brangią tėvynę,
 Jos ir neduos prazūt jai dar per amžius ilgus!!!

- Padanges Aras -

KOMUNISTU KLIEDĖJIMAI

Pakliuvo man į rankas komunistų laikraštukas "L.B." N. 647.
 Data uždėta Vasario (March) 3 d. 1944. (Kazin kodėl bolševikai vasa-
 rio mėnesi vadina - March? Red.)

Praskleidęs lapą, randu straipsnį pavadinta: "Smetonaciai Nori
 Padėti Naciams Kovoti prieš S.S.R.S." Su smalsumu skaitau, juk noriu
 ištikro sužinoti ar tie nelemti "smetonaciai" yra tokie nuodemingi?
 Štai kas parašyta:

- "Taigi smetonaciai prašo Jungtinių Amerikos Valstijų valdžią,
 leisti jiems suorganizuoti armiją Jungtinėse Valstijose iš 30,000 vy-
 rų ir pasiusti Lietuvon kovai prieš bolševikus, tai yra prieš raudon-
 nąją armiją."

Ną, ir kiek čia gali būtų tiesos? Bet dar ne viskas, komunis-
 teliai iš to padaro ve kokią išvadą:

- "Taigi reikalavimas teisių organizuoti armiją ir siusti Lietu-
 von, yra kartu reikalavimas iš Amerikos ir Anglijos karo prieš Sovie-
 tų Sąjungą."

Kad nugasdinti labiau savo davatkėles, toliau jie rašo:

- "Daleiškim, kad smetonaciams pavyktu sukurstyti Ameriką ir Britaniją prieš Rusiją, kokia tada būtų nauda pasauliui, o ypačingai Lietuvai? Prapultis.

Dabar matote gerbiamieji skaitytojai, ant kiek jie baimes apimti, kad "smetonaciai" neįspravakuotu Ameriką ir Angliją prieš Rusiją. Matote kaip baisiai vargseliai vaizduojasi ir kitus gunda prieš ką? Ko visai nėra. Bet visgi, taip gali rasyti žmonės, kurių smegenys matyt baigia suvysti, o tų pasakų klausyti gali tik tokie, kurių smegenys visai išsekę.

Bet dabar klausymas stojasi, kas tie per vieni, "galingi smetonaciai"? "Smetonaciais" komunistai vadina visus tuos lietuvius, kurie negarbina kruvinos Stalino diktatūros, kurie nenori kad čekystų gaujos vėl sugrištų į Lietuvą ir vėl pradėtų terorizuoti Lietuvos liaudį, kaip tai darė 1940 metų laikotarpyje, kurie kovoja, kad Lietuva būtų laisva nepriklausoma ir demokratine valstybe.

Toliaus tie patys begėdžiai, apsimetę dideliais patrijotais Kanados, Amerikos ir Anglijos, išvadinę visokiausiais vardais visus padorius lietuvius, rašo:

- "Mūsų pareiga, numaskuoti juos prieš Kanados lietuvius, (Reiskia prieš komunistus. Red) ir parodyti Jungtinių tautų valdžioms, kad tai tikri naciai, tik apsimetę Lietuvos nepriklausomybės obalsiais". (Kad kiaulė ragus turėtų... Red.)

Šias, būk tai pravakuojančias žinias jų "gazietelės" redaktorius Yla, sakosi paėmęs iš "Halifax Herald" (Melas - iš "Laisvės". Red.)

Tiesos tamę visame straipsnyje nėra nei už centą, o tik vien provakacija prieš visus lietuvius kurie dirba tikram Lietuvos atdavimui. Jie reikalauja kenkti visokiam lietuviškam judėjimui, jie falsifikuotai leidžia visokius gandus, jie daro viska, bet ištikrųjų tai niekas kitas, kaip jie patys jau atvėjais buvo pririšti prie gėdos stulpo. Gal jie pamirso, bet mes tai ne, kaip toji pati "gazietele" visokiais budais agitavo prieš karą su Vokietija. Jie sakė, kad šis karas-imperialistinis karas, kad Rusijos su Vokietija krauju sucemantuotas draugiškumas yra šventas, kad fašistinė Vokietija ir komunistinė Rusija yra neperskiriami draugai. Jie suorganizavo Jungtinėse Valstijose bandą isgamų, kurie pikietavo Prez. Roosvelto namus, kad jis neduotų Anglijai pagalbos, kuomet ji desporatiskai kovojo prieš visos žmonijos kruviną priešą, fašizmą.

Prieš kiek laiko jie pasiuntė rezoliucijas Amerikos ir Anglijos vyriausybėms, reikalaudami panaikinti Lietuvos atstovybes, būk tose atstovybėse varoma fašistinė prapoganda ir šnipinėjimas Vokietijos naudai. Patys budami šnipais komunistinės Rusijos ir pardavikais ne tik Lietuvos, bet ir Kanados mėgina kitus padorius žmones tokiais apsausti. Juo jie didesniais patrijotais apsimeta, tuo didesniais išdavikais atrodo.

Minėtos valdžios gerai žino kas jie per paukščiai. Jų darbai yra užrekaruoti kam jie tarnavo 1939 - 40 metais. Gal jie mano, kad tas užmiršta - bet mes zinom, kad ne. Kada Anglija tęsė zutbutinę kovą prieš Hitlerio gaujas, tai Anglijos komunistai dare demonstracijas, agitavo darbininkus streikuoti, kad būtų nutrauktas karas. Dabar gal jie to nenori prisiminti, gal jie mėgina tą viską užmaskuoti, nes tas viskas jiems perkarsta.

Toliau jie savo "gazietėlėj" išlinksniuoja, kokias laisves suteikia Stalino malinę lietuviams, bet kas gi jiems tiki? Juk 1920 metais Stalinas pasirasydamas sutarti su Lietuva, issizadėjo visokių teisių ir visiems laikams į Lietuvos žemes, o dabar panorėjo vėl jas pasiimti ir sako, kad jam tas priklauso.

Mes lietuviai iš jų jokių laisvių nereikalaujame, tegu jie pasilaiko tas laisves savo žmonėms. Lietuviai galės savo kraštą tarykytis taip, kaip jiems patiks issiringdami laisva valia sau valdžią.

Gerbiami tautiečiai! Iš visko matome, kiek lietuviški komunistai darbuojasi ir geidžia savo kraštui pražūties. Liudna žiurint į tokius lietuvius, kurie lietuviska duona užauginti, Lietuvos žemelės užnešioti, trokšta jos pražūties. Lygiai taip pat, kaip kudikis, motinos krutims užaugintas paėmęs peilį ir smeigtų į tą pačią krutinę. Atsirasdavo isgamų ir praėityje, bet anie sarmatydavos vadintis lietuviiais, o mūsų raudoni ruskeliai ne tik kad vadinasi lietuviiais, bet dar ir patrijotais.

Tad gerbiami broliai ir sesės lietuviai! Kam svarbu Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė, bukime atkaklus kovotojai prieš savo priešus ir savo krasto isdavikus ir turekime sau už garbę gindami savo brolius ir savo tautos laisvę.

- Lietuvos Sūnus. -

Kanada žino, kad šioje šalyje tukstančiai lietuvių gyvena, tai tegul žino, kad lietuviai ne tik kad nori cia gyventi, bet kartu kovoja prieš priespaudą ir naują vergiją, kuria nesa Hitleris ir visi diktatoriai.

Tad pirkdamas boną pasistenk būtinai, kad žinotų, kad tas bonas yra nupirktas lietuviu pinigais.

AR JAU MES SILPNI ESAME?

RAŠO ALENA DEVENIENĖ

Dažnu ir mėgiamu argumentu prieš Lietuvos ir kitų tautų Nepriklausomybę tapo jų maža teritorija, mažas gyvotojų skaičius. Iš to daromos išvados, kad tie kraštai yra maži, silpni ir negali savo nepriklausomybės apginti, todėl neverta jiems ją ir duoti.

Argumentai, kad kadaise mes buvome didelė ir stipri tauta, kad mūsų garbinga kaip valstybinė, taip ir kūrybinė praeitis duoda mums lygias teises kitų tautų tarpe, kad yra daug mažų ir mažesnių tautų, kurių nepriklausomybei niekas nesipriešina, remiasi dar vienu šių dienų pačiu stipriausiu faktu, kad kiekviena tauta, nežiūrind ar ji didelė ar maža, turi savo apsisprendimo teisę valdytis ir gyventi, kaip jos pačios piliečiai nori.

Todėl Lietuvos nepriklausomybės reikale giname ne vien iš tautinio susipratimo, ne vien iš praeities patirimų ir nevien, kad svetimųjų skriaudos saukte saukiassi laisvės pavergtiems žmonėms, bet ir dėl to, kad to reikalauja laisvo žmogaus teisė, dėl kurios pavergimo noro ir šis karas, ir dėl kurios išlaisvinimo Amerika šiandien kariauja. Ir ten, kur Amerika jau atėjo, ten žmones išlaisvinti, ten jie turės savo teisingą valdžią nes Amerika savo pažadą įtesės.

Sutikdami su tuo, kad Lietuva yra maža tauta, mes išsąkinsime sau ir kitiems tas sąmoningai klaidinancias išvadas dėl tautos stiprumo.

Visų pirma kas ir kaip tą silpnybę ir stiprybę supranta ir kaip jas vertina?

Lietuvos žmonės nėra silpni; sveiki, darbštūs, nėra juose jokių degeneracijos ar išsigimimo žymių. Žmonių prieauglis kur kas aukštesnis už labai daugelio kitų tautų. Gražiai, stipriai suaugę, gabūs, labai prisirišę prie savo žemės ir papročių, išbandytai ištvėringi ir kantrūs, lengvai nepasiduoda įvairioms įtakoms, taupūs,

teisingi ir atsakomingi. O visa tai vainikuoja gilus religiniai ir patriotingi jausmai, kurie suteikia tautai dvasinę stiprybę, be kurios, kad ir didžiausios tautos, negali apseiti.

Ta stiprybė mums davė Žalgirio mūsų laimėjimą, kuris penkiems simtams metų sustabdė vokiečių veržimąsi į rytus, pakirto jų jėgas ir norą užkariauti pasaulį. Mes jau tada pažinome, kas yra vokiečiai, kuomet daug kas tik šiandien tą patyrė...

Mūsų nepriklausomybės tui kotarpis, atžymėtas dideliais kultūriniais ir ekonominiais laimėjimais, yra faktas, kuris pasisako už tautos stiprumą.

Gausi mūsų išeivija su jau čia išauginta nauja karta nepadare lietuvų tautai gedos.

Savo darbštumu, teisingumu, kaip asmeniškų taip ir visuomeniškų pareigų supratimu, neatsilikome nuo kitų, kaip kokie silpnučiai paliegeliai, bet išejom dažnai į pirmąsias vietas, nors kliūtys, kaip mums taip ir mūsų vaikams, palyginti su kitais, buvo sunkesnes.

Esame geri darbininkai, profesionalai, o šiandien, kada reikia, mūsų vaikai - geri kareiviai. Ar tai dėl to, kad mes silpna, menka tauta?

Lietuvoje, kada ji pati tvarkėsi savo mažame krašte, duonos užteko visiems, badu nieks nemire. O kaip didelę tautos pagrobę ją, eme savaip tvarkyti, kiek žmonių badu mire ir mirsta.

Dar prieš karą, iš kur, jei ne mažųjų tautų, didelės - Vokietija ir Rusija - pirko sau maistą?

Ar ne iš mažųjų, Danijos, Olandijos, plaukė sūriai, kiaušiniai, sėklos? Ar ne iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos ėjo sviestas ir lasineliai ir ar ne iš Lenkijos, Rumunijos - duonele? O šiandien kas atsitiko? Išdraske, išnaikino tas tautas, nebeliko tų aruodų, badas atėjo, - Amerika galbėti turi.

Bet tos didelės tautos, tegu jos pasisako, - kada tie laimingi laikai buvo, kai jų piliečiai sotus, aprenkti buvo? Taikos, karo metu, ar gavo kas laisvą iš ten, kad neprasytų maisto, drabužių?

Plotai tų kraštų dideli, niekas negali susilyginti plotais, lygiai kaip niekas negali susilyginti su jų vargais.

Ir Visa, ką mes čia iš tų didelių valstybių girdėjome dešimtmečiais, tai tik istrėmimai, procesai, koncentracijos stovyklos, riaušės, badas, išzudyti žmonės, su žeme sulyginti kaimai.

Ir jei žandarų ir kalėjimų gausumas sudaro tautų stiprybę, tai tiek lietuviai, tiek amerikiečiai ir visi laisvę gerbią žmonės kovoja prieš tokia "stiprybės" formą. Neturime mes nei koncentracijos stovyklų, nėra čia Sibiro, mūsų piliečiai laisvi ir neaptvėrti spygliuotomis vielomis, bet ar tai reiškia, kad silpna mūsų valdžios, silpna mūsų Amerika?

Ne, tokios stiprybės mes nepripažįstame, prieš tokia kovojame ir mums tokios nesiūlykite.

Sako, ką tos mažos tautos gali duoti pasauliui? O didelės tautos - ką jos taip jau dave? Iš kur Hitleris, Mussolinis ir kiti diktatoriai, iš kur ir dėl ko tie karai?

Prancūzija didelė tauta, o ar ji stipri? Tik jau ne karui.

Taip, mūsų Lietuva maža, bet nesilpna. Mes esame stiprūs kultūrai, progresui, mokslui, darbui, mes stiprūs kurti, ne griauti - Lietuva stipri taikai.

O silpni mes esame karams, grobimams, okupacijoms. Be ginčų, faktais remdamiesi, mes užleidžiam pirmas vietas dėl tokios stiprybės mūsų dideliems kaimynams. Tegu jie būna, kaip ir siekia, kumščio jėgos čempionais.

O, sako, karų daugiau nebus. Kai tik šis karas bus laimėtas, taika viespataus. Jei taika viespataus, tai nuo ko mes ginsimės, kas mus puls? Kam taikoje reikalinga ta kumščio jėga? Ginklai - prieš ką?

Bet tie, kurie sako, kad mes silpni, nereikalingi, jie nepripažįsta jokių teisių ir laisvių, sutartys ir pasižadėjimai jiems nieko nereiskia, jie pripažįsta ir gerbia tik kumščio jėgą, kuri, deja, tik pavergti, o neislaisvinti gali.

Jų žodžiai skamba taika, o darbai ir mintys į karus mus veda.

Kristus - ar ne iš mažos tautos kilęs, ir ar ne didžiųjų tautų įsakymais nukryžiuotas?

Ir už ką? Už artimo meilę, pasišventimą, taikai. Pirmieji krikščionys deganciais žibintais, tverių aukomis buvo, o Romos imperijos didieji ciesoriai, gerejosi, plojė...

Bet kur šiandien tie ciesoriai, kur toji imperija? O ten prie Baltijos jūrų mažasis Antaro kraštas, Lietuva vadinamas, dar simtmečius prieš Kristų stovejė, stovi ir stovės.

O gal būt mažos tautos nereikalingos nepriklausomybės todėl, kad lengviau jas isnaikinti galima, išvežti kur į dvkumas?..

Jos gi mažos, balsas silpnas, kas jas išgirs, kas jas užsistos?
 Suvers visus į kapus, sulygins su žeme, kad ženklo neliktų ir bus tada
 tyla, bus ramu ir galės tada kiti kalbėti apie mūsų "taiką," "laisvę"
 - mirusieji nepriestaraus.

Kuo karas ilgesnis, sunkesnis, kuo ilgiau mes tamsoje paskende,
 tuo labiau mus vilioja taikos šviesos spinduliai. Panašiai buvo ir
 po ano karo: taip smarkiai svietė taika, kad iš tamsos akli iskarto
 daug kur buvome ir sulaukeme naujo karo.

Tie kartūs patyrimai mus turi išpėti, kad ir vėl nebūtume tų
 spindulių apakinti, kad matytume, kas juoda, kas balta, kad supras-
 tume, kas stipru, pastovu, kas silpna.

GAMTA VĖL PAVASARIS GAIVINA

P e t r a s   V a i č i ū n a s .

Gamtą vėl pavasaris gaivina
 Oro malonaus jau atdusiais.
 Vėversys daina laukan vadina.
 Liejās saulė spinduliais sviesiais.

Vakar aš mačiau jau gervės skrido
 Į meilias gužtas salies gimtoš.
 Medžiai audžia sau jau žalią sydą.
 Greitai nepazinsime gamtos.

Per laukus sraunus upelis rieda,
 Nebešlegiamas saltų ledų.
 Paukstuzeliai saulei giesmes gieda -
 Skamba oras nuo linksmų aidų.

Sukvėpės gėlių žiedai spalvoti,
 Saule dar kaitriau, skaisčiau spindės.
 Gegutėlę man padės svajoti -
 Mano liudesi dainon ištars.

Negaliu užmiršt šalies aš savo,
 Kur pavasariį daugiau varsy,
 Kur mane ir saule taip bučiavo,
 Kur svaigau aš nuo girios garsų.

* * * * *

PASTABOS

Vienas geras žmogus manį parašė: "Esu labai artimas žmogus K.L.T. veiklai ir įvertinu jūsų gerą darbą - tik man labai nepatinka, kad tarybiečiai mėgsta tą nelemtą pono titulą".

Tiesa, tiesa - "ponas" ar "tavorščius" lietuviui tiek pritinka, kiek karvei balnas. Nei vienas, nei kitas nėra lietuvių kalbos padaras ir jų prikėrgimas prie gražios lietuviškos paverdės, padaro ką tai panasaus į zangoną.

Kaip mes sakome - ponas, tai mūsų vaizduotėje stojasi kaž kokia asmenybe, kuri turinga, pasipūtusi ir išglebusi, kaip lenkiška pelėda. Kaip mes sakome "tavorščius", arba draugas, tai mes vaizduojames rusišką komunistų teisimą, kur prakuroras Višinskis pasmerkė mirti, porskaito tokį dekretą: - draugai jūs busit susaudyti...

Artojų vaikams, kuriais mes visi lietuviai esame, ponais vadinantis nepritiktu, panasiai lietuviai savo draugų ne tik kad nesaudo, bet susitikęs kompanijoje, maloniai jam stiklą alaus nuperka.

Bet tikroji esmė K. L. T. nėra, kad šiuo laiku tobulintum mūsų kalbą, bet kad dirbtume Lietuvos išlaisvinimo darbą. Pali- kimė menkniekius užpakalyje ir nerūstaukime, kaip kas mes pavadinis.

Kitas taip pat geras žmogus, savo laiške sako:

"Jūs dirbate svarbų darbą - jūsų žurnalas atlieka nepamainomą užduotį Kanados lietuvių gyvenime, tik žinios, tai labai suvėlintos."

Hm... žinios suvėlintos! Bet kaip tas žinias pagreitinti? Kaip reiktu padaryti, kad tos žinios atsirastu prieš pat žurnalo išleidimą?

Žinios savaime eina savo keliu, o mūsų žurnalo išleidimas eina tik syki į mėnesį. Mes dar neištengiame to padaryti, kad po kiekvienos žinios išeitų po "Nepr. Lietuvą" ir informuotų mūsų skaitytojus.

Bet jei išėjo kalba apie žinių teikimą, tai galime pasakyti tą, kad mūsų žurnalo tikslas yra ne vien žinias patiekti, bet kad jas ir užrekarduoti.

Mūsų žurnalas kas kart gauna vis daugiau gerų draugų ir skaitytojų. Daugelis iš jų troksta kaip galint, visokiausiais būdais mums padėti. Vieni suranda naujų skaitytojų, kiti su auka, kiti su rastais.

Redakcija ypatingai įvertina kiekviena toki malonų mūsų prietelių ir prie progos nori priminti, kad būtų labai geras ir naudingas daiktas žurnalui, jei kiekvienas mūsų prietelius rašydamas laiški pažymėtų ir tas žinias, kurios bendradarbiui yra žinamos iš jo apylinkės.

Šioje laidoje telpa reportas iš Montrealo lietuvių Raudonojo Kryžiaus Ratelio, atlikto darbo vėjaus laike. Išvisko matyti, kad vadavaujant mūsų prakilniai p. Juskevičieniai, uzduota lietuviams pareiga surinkti penkius simtus dolerių dėl Raudonojo Kryžiaus labdarybės darbų, yra su kaupu atlikta.

Tai vienas iš gražiausių ir prakilniausių darbų, kas parodo plačiam pasauliui, kad lietuviai taip pat turi užjauciančią širdį, kad troksta pagelbėti milijonams kenciančių.

Garbė už tai visiems aukuotojams ir garbė visoms tom, kurios nesigailėjo tiek daug vargō ir darbo pakelti, atliekant šį taip prakilnų darbą.

Jauno kario Kazimiero Stankaus, kuris žuvo karo lauke Sicilijos fronte, nešėnai atvykusi žmoną iš Anglijos, sale p. Juskevičienę, buvo darbščiausia darbuotoja R.K. vajuje.

Smagu sulaukus tokią prakilnią viešnią, kuri po tokių sunkių gyvenimo įvykių, po tiek asarų ir vargų, nesėdi sudejusi rankas šiame taip kritiškame momente, kaip daugelis Kanados poniūčių tai daro, bet dirba. Jos darbas yra įvertinantis, kilnus ir svarus, iš ko pasidžiaugs vargstantieji ir garbę suteiks visai lietuvių tautai.

- - - - -

Niekuomet nepamirštas visuomeninkas, a.a. K. Juskevičius, kuris buvo vienas iš gabiausių ir sumaningiausių darbuotojų Montrealo lietuvių tarpe. Jam pirmininkaujant per tris metus Vytauto kliube, buvo atmoketa apie trylika tukstancių dolerių skolų. Tik jam ir J. Šarkiui vadavaujant kliubas sugebėjo pasistatyti savo gražų namą, ir t.t.

Kaip gražu, kad iš to paties namo, iš tos pačios šeimos išėjo į visuomeninį darbą su atvira širdimi, su nepalaužiamu nusistatymu Juskevičių "marčiuke" Petronele.

Žavėtiną išpūdį daro, kai girdi jų du kūdikius gražiai kalbančius lietuviskai, nors jų tėvelis Jonas Juskevičius yra aukšto rango inžinierius, nors jų mamytė Petronele yra mokytoja.

Gal nieks nesupras, gal nieks neatjaus jos kilnių širdies troškimų padėti vargstantiems ir parodyti lietuvių gražų vardą pasauliui. Ji visas savo jėgas paaukojo, kad tik būtų atlikta pareiga, kuria Raudonasis Kryžius uždejo lietuviams.

Ir kuomet geras darbas pabaigtas, kuomet gražių garbės vainiku apvainikavo visa didžioji s. uda ir visuomenė lietuvių tautą, tai tuomet pradėjo lysti iš patamsių ir tie gaivalai, kuriems labdarybės darbai tik nusispiaut.

Mes turim atvirai pasakyti, kad komunistuojantis elementas Raudonojo Kryžiaus darbų visai neparemė. Jų, kaip pavienių asmenų, taip jų kontroliuojamų draugijų, aukuotojų sąrašė nėra.

- - - - -

Vieną gerą darbą lietuviai atlikę, greitų laiku turės pasirošti antram. Štai jau greitai laiku prasidės Šestoji Pergalės Karo Paskola.

Ši pareiga yra lengvesnė, nes nereiks aukuoti - tik paskolinti. Paskolinti labai patikimam skolintojui - Kanadai. Kanada, nežiūrint kokia valdžia bus, visuomet Tavo pinigų sugrazins, kuomet tik jų prireiks.

Paskolindamas savo pinigą Kanadai, atlikši tu pačiu kartu daug geru darbu: pagelbėsi ši karą tinkamai laimėti, išgelbėsi daug gyvybių nuo mirties, kurie tankiai žūna vien tik dėl to, kad nėra tinkamai apginkluoti. Parodysi tai pačiai Kanadai, kurioje gyveni ir kurioje mėgsti gyventi, kad ją gerbi, ir padedi ši sunkų karą vesti. Iškelši lietuviška varda į garbes sąrašą, o tas yra svarbu. Svarbu dėl to, kad tu turi giminių Lietuvoje ir tu troksti, kad tavo gimines būtų po šio karo apginti. Gera užmokesti tie tik gaus, kurie ji užsipelnis pirkdami karo paškas.

Tad būk nuoširdus šio karo dalyvis ir būtinai pasistenk išigyti VI "Victory" boną.

K A K I T I M A N O I R R A Š O A P I E L I E T U V Ą

Rašo William Henry Chamberlin į "The Sign", Sausio, 1944.

"Geležies Vyras":

Jis (Stalinas) niekad nebuvo labai susirūpinęs su garbūmo jo padarytom sutartim; kada aplinkybės išrodė gali išeiti jo naudai, jis neabejodamas nutraukė jas.

Pavizdžiui, kada Sovietų Valdžia per savo užsienio komisarą garsino ištikimybę taikos ir kolektyvio saugumo idealam, nepuolimo ir draugiskumo sutartys, prisizadant abipusišką garbūmą esantiem rubežiam buvo pasirasytos tarp Rusijos ir jos vakarinių kaimynų, Lenkijos, Latvijos, Lietuvos, ir Estijos. Bet po Stalino iškilmingo pakto su Hitleriu, pasirasyto rugpiučio 21, 1939 m. visos šios sutartys buvo sulaužtos ir trys Baltijos Respublikos... buvo pasmaugtos ir įjungtos į Sovietų Sąjungą. Ir šiandien, Sovietų valdžia tvirtina, kad sie įjungimai yra neatsaukiami ir negali būti atmesti, arba susvelninti.

Stalinas niekad nebuvo sutikęs paaukoti tą, kas jam išrodė tikras Rusijos interesus.. dėl atskiro komunistų tikėjimo pasaulio revoliucijai, ir daug maziau dėl atskirų idėjų Atlanto Čarterio. Yra ypatingai verta pastebėjimo, kad paskutinių laikų Maskvos Konferencijoje... Stalinas sutiko apsiimti tam tikrom gražiai skambančiom teoretiskom propozicijom, kurios gali būti visaip interpretuotos. Bet jis liko griežtai nusistatęs ant veikiamo klausimo išlaikimui įjungimų rytines Lenkijos ir Baltijos Valstybių, nors sie įjungimai yra aiškiai laužimas "teritorinių padidimū" ir "savo nusisprendimū" uztikrintų Atlanto Čarterio, kurio principus Stalinas pasižadėjęs priimti.

Rašo Joachim Joesten, 1944 m. į "What Russia Wants."

Baltijos Valstybės buvo Rusijos Persekiotos.

Tuojuo po įžengimo į Baltijos Valstybes, Birželio 15-17, 1940m., rusai pradėjo areštuoti visus lietuvius, latvius ir estus kuriuos nužiurėjo nesant komunistais. Jų pirmos aukos, be abejonės, buvo kunigai, advokatai, diplomatai, mokslininkai, daktarai, pramoninkai ir artistai. Daugel buvo areštuotų per ir po priverstinių "rinkimų" liepos mėn., kada Baltijos Valstybės buvo formaliskai įjungtos į Sovietų Sąjungą.

Sąrašai parodė, kad Sovietų planas buvo deportuoti nors puse visų gyventojų ir jau buvo pradėję vykdinti savo planus, kada vokiečiai užpuole Rusija...

Lietuvoje apskaičiuojama, kad mažiausia 50,000 gyventojų išvežtu į Rusiją, nors tiktai 30,000 tikrų vardų buvo surasta iš raštų, Rusų paliktų, kada jie bėgo nuo pirmyn žengiančių Vokiečių.

Iš dokumentų yra aišku, kad rusai rengėsi deportuoti visus tuos, kurie priešintus komunistų valdžiai.

Gabenamieji buvo sugrusti į gyvulių vagonus, be vandens ir be higienišku p̄rankumų. Šeimynos buvo didžiumoj išskirstytos; vyrai atskirti nuo moterų, moterys nuo vaikų. Nešcios moterys gimdė vaikus tokiose sąlygose, kaip papuole, arba buvo paliktos svetimuos kaimuos gimdyti, be medikalės pagalbos ir be jokių aprupinimų.

Silpnesni mirė ir jų kunai buvo išmesti iš vagonu. Paprasti kaliniai buvo siunčiami į kolektyvius ūkius, koncentracijos stovyklas, anglių kasyklas arba į uost. Darbas labai sunkus, po priežiura sargybinių. Kasdieninis maistas susideda iš vieno bliudo menkos sriubos ir 14 ansų duonos... ir po peržengimo įsakymų, duonos dalis buna sumazinta. Jie miega dideliuose mediniuose barakuose be lovų - ant žemes.

Politiniai kaliniai, daugumoj inteligentai, kurie buvo nuteisti be teismo sunkiems darbams, buvo siunčiami į Siberiją ir Artikos kraštus po apgailėtinių sąlygų, pusbadžiai, be šiltų drabužių, be medikalės pagalbos. Jie apgyvendinti neapsildomuose stubelėse ar barakuose.

Jų moterys padėtos dirbti "kolkoze" ir gyventi barakuose, arba net ir škylēse žemėje. Jų vaikai atimti nuo motinų, ir pristatyti į kempes, dėl jaunų komunistų.

B A L T I M O R E M D.

Julės Rastenienės kalba, pasakyta minėjime Lietuvos Nepriklausomybės, Vasario 13, 1944. Baltimorėje:

Brangūs Broliai ir Sesutės!

Sunkias dienas pergyvena mūsų tėvų žemė Lietuva. Laisvės, dėl kurios tiek kovota, kurios taip ilgėtasi ir kuri taip mylėta, Lietuva nebeturi. Neaiški Lietuvos dabartinė padėtis, o dar labiausiai jos ateitis.

Džiugu vienok bent pamatyti laisvą lietuvišką dvasią čia Amerikoje, kur mūsų dainos, lietuviškos melodijos drąsiai ir laisvai skamba.

Niekas taip nejaudina širdies, kaip dainos girdėtos ar dainuotos Lietuvoje. Prisiminti tą kraštą už jūrų marių už mėlynųjų, kur dar neseniai tik sviesus džiaugsmas tekliestejo, kur priešakyje mūsų gražios karuomenės trispalyvė vėliava plevėsavo, o dabar svetimų kojos mina mūsų tėvų žemę, dar neįsidiuvusią nuo kraujo už laisvę pralieta.

"Tykiai, tykiai, Nemunėlis teka"... taip ir žinai kad mūsų sesutės dar tykiauja verkia... bet ši karta visų brolių, visos žemės... visos lietuvių gražios, mielos tėviškės.

Nesmagūs dalykai dedasi ten, "Kur bakužė samanota..." Nors ir upeliai tie patys tebečiurlena ir obelis teberymo palangėje, bet vargas, badas, skurdas ir mirtis atsikraustė, į mūsų tėvų žemę. Svetimos rankos pañciuoja ją.

Lietuva, brangi tėvynė didžiausioje nelaimėje... Ir todėl mums čionai Amerikoje, reikėtų užmiršti visokius savitarpinius vaidus ir ginčius ir vieningai galvoti, kaip jai padėti.

Visi be išimties Nemuno žemės sūnūs ir dukters, ainiai ir ainės, turi jausti jog yra lietuviai ir tik lietuviai.

Visiems aišku, kiek daug Amerikos lietuviai pasitarė savo tėvų žemei praėjusiais laikais, kaip moraliskai, taip ir medžiagiškai, bet ir dabar neprivalo jie sėdėti rankas sudeję.

Į darbą sesers į darbą broliai! Girdite kaip retežiai žvanga...

"Petys gi į petį, na vyrai kas gali...
Sustokim į darbą už mylimą šalį."

Ir darbo vaisiai neprazūs... Nors dabartis neaiški, miglota, bet tikekite, rytas aus gražus! Nuo amžių lietuviai yra pasižymėję didelę drąsa ir kovingumu. Lietuviai kovojo ir kovoja ne svetimas žemes užgrobti, bet būti laisvais ir nepriklausomais savo žemėje.

Šie du pasiryžimai lietuviams suteikė tiek daug energijos, kad jie atsikovojo laisvę ir nepriklausomybę po pirmojo pasaulinio karo, nors ir turėjo daug priešų.

Lietuva dabar nacių vergijoje. Lietuvon be abejojimo greit išlygiuos rusai. Bet tai buvo, yra ir galėtų būti tik tai laikinai, Lietuva ne karta buvo pavergta, bet nebuvo amžinai nugalėta.

Laisva Amerika, geroji Amerika, žemė laisvų žmonių, prieglauda ateivių. Amerikos vėliava yra mūsų krašto laisvės ženklas. Už Amerikos laisvę vyrai liejo kraują ir mirė. Už Amerikos laisvę moters aukojo savo gyvenimą ir savo širdis. Tai vis dėl išlaikymo Amerikos nepriklausomą ir už išlaikymą zvaigždėtos vėliavos plavėsuojant virš laisvų žmonių galvų. Žiūrėdami į Amerikos vėliavą mes mastome apie Amerikos valdžią. Prisimename šio krašto istoriją. Iš istorijos lapų mes matome kad Amerikos vėliava atstovauja šio krašto principus. Tautos vėliava atstovauja krašto kiekvieną asmenį, kuris myli ir gina tą vėliavą.

Amerikoje gyvena laisvi žmonės. Bet laisvi žmonės, čia gimusi ir ateiviai, privalo ginti ir gerbti savo kraštą ir savo vėliavą. Ir todėl šiandien sūnai, vyrai ir broliai - kartu su jais lietuviai kovoja už Amerikos laisvę ir laimę.

Šiandien plaukia laivai, šiandien skrenda ir orlaiviai, kurie gabena tūkstančius tūkstančių šio krašto skaisčiausių ir syeikiausių vyrų - gražiausių jaunimą, žiedus Amerikos vyrų - sutriuskinti ir nugalėti Amerikos ir pasaulio tautų, demokratijos žiauriausius priešus. Tie narsuoliai vyrai stoja į visus frontus ir kovoja už laisvę ir laimės siekimą.

Amerikos laimėjimas karo, bus laimėjimu pavergtų tautų. Brangiai Amerika moko už laisvę praeityje, bet dar brangiau reikės už laisvę mokėti dabar, nes dabar karo mūšiai eina visuose pasaulio kraštuose. Tad galbėkime Amerikai nugalėti nelabus laisvės priešus. Gelbėkime visais galimais būdais. Bet prie kiekvienos progos galbėkime ir Lietuva.

Iš Lietuvos praeities lietuviai lai stiprybę semia! Aš trokštu, mes visi trokstame, kad nepoilgo and Gedimino kalnų Vilniuje, prie Nezinomo Kareivio Kapo Kaune, visuos Lietuvos miestuos, miesteliuose ir kaimuose, ir kiekvienoje aikšteje vėl plevesuotą trispalvę vėliava.

Tad "Tegul skamba mūsų dainos po šalis plačiausias" ir te skelbia pasauliui, kad Lietuvos dvasia yra gyva. Te žino pasaulis jog nežiūrint kaip nespaustu ir slopintu ją syetimi atėjūnai ir kokias pastangas jie nedėtų noredami Lietuva amžinai nutildyti, bet jie tos dienos ir tos valandos niekuomet nesulauks, Lietuva buvo ir bus Laisva ir Nepriklausomą.

"Vardan tos,
Lietuvos,
Vienybė te žydi!"

- P. Jaras -

VELYKOS

Žmonija, turi pasiskyrusi po kelias svarbesnes šventes kas metai, kurias mes pripratome laikyti jas pastoviomis.

Velykos, yra viena iš tokių pastovių švenčių, krikščioniškame pasaulyje, kurios reikšmė yra didelė. Kuri, taikiamė, ramiamė zemyne apvaiksciojamasu didžiausiu ūpo pakilimū: maldoje, giesmėse, kurios siunčiamos iš maldos namų ir seimyninamė zidiny, kuriame džiaugsmu dalinamasi tarpe savo seimos ir jos draugų.

Taip, taikiamė, ramiamė žemyne... Bet kur mes tokį žemyną rasimė šiandien? Jeigu kuriame bombos ir nekrinta iš padangėse skraidanciu "pauksčiu" - tai veik kiekvienoje seimoje, stinga: tėvo, sūnaus, brolio, sesers, sužadėtinio ar mylimojo. Tada, ar galime tikėtis, kad ateinančios Velykos, bus atzymetos džiaugsmu ir skambui Alleluija? Vargiai, žmogus myli tradicijas, nori jas prisiminti kiekvieną metą, nori jose dar ir dar kartą rasti savo sielai ramumo, savo širdziai džiaugsmo, bet dėja, perilgai pasaulis maudosi kraujuose, kad tą atvirą džiaugsmą, kuris pareina iš tyros sielos ir atviros širdies - būtų galima matyti žmonių akyse ir girdeti iš jų lūpų.

Bet, laikas vis vien bėga, šventės irgi ateis. Mes jas pasitiksime ir praleisime tik su ta mincia, su tuč troškimu kad ateinančios po šių Velyku, būtų malonesnes. Kad žmogus žmogui, ne zverim, bet broliu ir artimu taptų.

Kad mokslas ir idealai dėl kurių Jėzus gyveno, mirė ir kėlės - būtų žmonijos gerbiami, o ne niekinani. Kad mūsų gimtine, brangi Lietuva irgi atsikeltų iš vargų ir nelaisves. Tik tada iš Lietuvos žemelės kils griausmingas Alleluija, tik tada ir mes galėsim džiaugtis mūsų tėvu ir brolių džiaugsmu. Ateik ramybe ir viespatauk pasauly, nes jamė tiek daug vietos visiem yra.

- M. F. Y-nė. -

Kanados lietuviai! Koperuokime su šios šalies vyriausybe. Pirkime kiek kas išgalime "Victory" bonų.!

TORONTO ŽINIŲ

Iš K. L. Tarybos, Toronto Skyriaus Veikimo.

Kovo 19 dieną, įvyko mėnesinis Skyriaus susirinkimas. Vienu iš svarbių punktų dienotvarkėje buvo, tai valdybos ir komisijų pareiškimo skaitymas, kuriame pareiškama, kad ateity, ne bus leistina svarstyti Tarybos susirinkimuose, atskirų politinių organizacijų ar asmenų reikalus, panasius, kaip kad vasario mėn. susirinkime buvo bandyta kelti. Taryboje randasi įvairių pažiūrų žmonių (išskiriant komunistus) ir kad tas darbas kurį Taryba uzsibrezusi tęsti, būtų sklandus ir nasus - nei viena iš srovių, neprivalo savo partijos reikalus kelti. Tarybos koalicinėje veikloje, yra tik vienas tikslas kuris turi būti mūsų kėlrodžiu, tai gelbėti Lietuvai atgauti laisvę ir jos žmonėms issiliuosuoti iš vergijos ir vargo, o kaip jie norės tvarkytis - tą paliksime jų pačių nuožiurai. Pareiškimas, kurį skaitė sekretorė St. Batkiene, buvo vienbalsiai priimtas. Sekretorė taipgi pranešė, kad 16 Vasario paminėjime priimtos rezoliucijos, buvo issiuntinėtos ir nuo nekurių valdžios įstaigų, gauti atsakymai, o nuo Rusų Ambasados, buvo gauta atgal, mūsų issiusta rezoliucija. Ta rezoliucija, nematyta padet archyvan, nes kada nors, ji tures gal but, gana svarbios reikšmes.

Buvo kalbėta apie narystės apsirūbeževimą. Tai yra, kaip ilgai, narys neusimokėjęs mėnesinių mokesčių, gali pasilikti Tarybos nariu ir su sprendžiamu balsu.

Suilyta trys ir šeši mėnesiai, bet prieita prie susitarimo, kad geriau tą reikalą apsvarstyt ir palikti ateinančio susirinkimo nuosprendžiui.

Rengimų Komisija pranešė, kad rengiāman vakarui, kuris įvyks 25 d. kovo, montrealiečiai svečiai neatvyks.

Tuo susirinkimas ir baigėsi. Ateinantis susirinkimas įvyks 23 dieną balandžio, lietuvių parapijos saleje, 3 v. p.p.

• • • • •

VAKARIENĖ IR VAIDINIMAS

Kovo 22 dieną, įvyko vakarienė ir scenoje, buvo suvaidinta A. Čechovo, -I- veiksmo komedija "Pirstybos".

Rengimo Komisijos narės A. Vekterienė, J. Pilkauskienė ir S. Pundziene, taipgi pirm.

P. Kajrys, sunkiai darbavosi kol paruošė skanią vakarienę, susidedančią iš šaltos užkandos ir karštų dešrų su bulvėmis ir kopustais. Be to, gaspadinę (tos pačios) netingėjo net ir ponėkų privyrt, kurie tikrai buvo skanus. Pranesimus darė Komisijos narys Al. Augutis. Gaila tik, kad oras buvo gana blogas ir dar kelios kliūtys, kurios su laikė ne vieną nuo atsilankymo į šį rengimą, bet vis vien tikimasi pelno turėti.

Po vakarienės, visiems dar prie stalų sėdint, buvo suvaidinta, jau aukščiau minėta komedija. Vaidino: Ant. Batkus, M.F. Yokubynienė ir Jonas Yokubynas, o sufleravo Stase Batkienė.

Kadangi pačiai teko būti scenoje, tai apie suvaidinimą tik tiek galiu pasakyti scenoje, mes visi trys, jautėmės gerai, o salėje publika irgi jautėsi labai linksmai, tai turbūt, kad viskas išėjo neblogai. Mes visi vaidinusieji, esame dėkingi St. Batkieniui už sufleravimą, nes vaidintojas prie gero suflerio, jaučiasi kaip pas Poną Dievą už pečiaus, kaip kad lietuvių patarlė sako.

Taip tai užbaigėm su vienu parengimū ir jau girdis, kad mūsų darbščioji Komisija, ruošiasi prie antro, kuris turėtų įvykt 22 d. balandžio, šį kartą, tikrai su svečiais iš Montrealio kurių tarpe žada būti, ir gerbiamas "N. L." redaktorius Jonas Yla. Vėliau bus spaudoje pranešta, kas daugiau tarpe svėčių bus, kol kas dar nežinoma.

Torontiečiai linki, kad Montrealio lietuviai gausiai atsilankytų ir duotų mums progos, pasigrozėti jų talentais scenoje, o po to ir taip pasižmonėti. Lauksime.

- M.F. Y-nė - Koresp.

REZOLIUCIJA

Mes demokratinio nusistatymo lietuviai sukviesti per Susivienijomo Lietuvių Amerikoje 236 Kuopa ir susirinke 13d. Vasario 1944 metais, 404 Bathurst St., Toronto, Canada, paminėjimui 26 metu sukakties, nuo Lietuvos Nepriklausomybės Akto paskelbimo, įvykusie Vilniuje, Vasario 16d. 1918 metais - apsvarstę dabartinę Lietuvos žmonių sunkią padėtį, po vokiečių okupacija ir jų negalėjamą atvirai kovoti už savo teises dabar, ar dėl Lietuvos ateities - nutarame:

KADANGI Lietuva šio karo oigoje jau antru kart okupuota, pirmuoju atveju per Sovietų Rusiją, o nuo Birželio 22d. 1941 metų, per vokiečius:

KADANGI, Laike rusų okupacijos, Lietuvos žmonės, buvo žiauriai persekiojami, ir virs 40,000 vyrų, moterų, vaikų, ir senelių, pasibaisėtiniu būdu, tapo išvežti Sovietų Rusijos koncentracijos stovyklose:

KADANGI, Vokiečiai okupavę Lietuvą, vėl kartoja didžiausią priespaudą ir išveža Lietuvos jaunimą Vokietijon, sunkiems ir pavojingiausiems darbams, o kitus verčia stoti vokiečių kariuomenen:

KADANGI, Sovietų Rusija, kešinasi prijungti Baltijos Respublikas prie savo teritorijos pasiremdama neva balsavimais, kurie ivyko 1940 metais ir tuo būdu, panaikinti Lietuvos Nepriklausomybę, kurią Lietuvos žmonės, patys sau iskovoję.

TAI MES PAREIŠKIAME:

KAD Lietuvių tauta, nenori nei vokiečių, nei kitų Lietuvos kaimynų tiesioginės globos. Ji yra pilnai pribrendus valdytis pati ir būti laisvu, nepriklausomu ir demokratiniu pasaulio tautų nariu:

KAD Lietuva per 22 metu nepriklausomo gyvenimo, tai įrodė, savo darbotumu, sumanumum kooperacijoje, mokslingumu ir taikiu sugyvenimu su kaimyninėm tautom:

KAD Sovietų Rusijos pasikešinimas paimti Baltijos Respublikas savo globon, prijungiant jas prie Sovietų, nėra pateisinamas, nei žmoniškumo, nei tautų laisvo apsisprendimo atžvilgiu:

KAD Balsavimai kuriais remdamosi Sovietų Rusija nori prijungti Lietuvą prie Sovietų, nebuvo teisėti, nes jie vyko po vienos svetimos valstybės kariska prižiūra ir tokių balsavimų jokia demokratinė valstybė pasauly pripazint negali.

KAD Sovietų Rusija, paneigdama Lietuvos Nepriklausomybę, laužo savo pacios su Lietuva pasirasyta taikos sutarti Maskvoje, Liepos 12 d. 1920 metais kurioje, Sovietų Rusija, laisvą valę ir visiems laikams, atsisako nuo visų teisių prie Lietuvos: pripazindama jai nepriklausomybę ir savistovų valdymasi, su visomis juridikinėmis teisėmis:

KAD Toronto lietuviai, aukštai vertina rusų pasityžima kovoje prieš vokiečius, ginant savo šalį, bet tuo pačiu, jie nori priminti, kad ir lietuviai kovoja už Lietuvos laisvę. Jie kovoja Lietuvos požeminiame judejime: jie kovoja Kanados, Anglijos, J.A. Valstijų, ir Sovietų Rusijos karių eilese, tikėdami kad jų, ar jų tevų zemei Lietuvai, laisvė irgi bus iskovota.

TODEL Toronto lietuviai, yra gilia isitikinę, jog tikrą laisvę tautoms, jų tarpe ir Lietuvai, gali suteikti tik vykdydas Atlanto Carterio, kurį sukūrę ir pasirasę Didziosios Britanijos premieras Winston Churchill ir J.A. Valstijų prezidentas F.D. Roosevelt, ir kuri suprantą ir pripazįsta visos demokratines salys:

IR KAD Toronto lietuviai, visomis savo izgalemis remė ir rems, Kanados pastangas šiame kare, kad bendrą priesą nugaleją, demokratijos galety suteikt laisvę ir nepriklausomybę tautoms, jų tarpe ir Lietuvai.

Kopijos šios rezoliucijos bus
pasiųstos: Kanados ir Anglijos
Valdžioms, ir J.A. Valstijų,
Kinijos, Rusijos, ir Lietuvos
atstovybėms, taipgi spaudai.

..... L. Vekteris .....

..... O. Indrelienė .....

..... 236 Kuopa .....

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

REZOLIUCIJA

Minodami 26 metų Lietuvos Nepriklausomybės Akto paskelbimo sukaktį, kuris buvo paskelbtas Vasario 16 diena, 1918 metais, mes Toronto ir apylinkes demokratinio nusistatymo Lietuviai, sukviesti per Kanados Lietuvių Tarybos, Toronto Skyriaus iniciatyvą, susirinkę Vasario 19 diena, 1944 metais Lietuvių Parapijos Svetainėje, kaimo Gorevale ir Dundas Str., Toronto, Canada, apsvarstę dabartinę Lietuvos žmonių kritiską padėtį, nutarame padaryti sekama pareiskimą.

KADANGI Kanados demokratinio nusistatymo Lietuviai, nuo pat šio karo pradžios rėmė ir dabar visais galimais būdais remia Kanados vyriausybės pastangas galimai greičiau šį karą laimėti: ir

KADANGI Lietuvių kilmės jaunuoliai su didžiausiu pasiryžimu stoja į Kanados kariuomenę ir jau kovoja įvairiuose karo frontuose, kad kuogreičiau sumusūs Vokiečių nacizmą ir tuo pačiu iškovojus laisvę visoms tautoms, sykiu ir jų tėvų žemei Lietuvai: ir

KADANGI Sovietų Rusijos užsienio reikalų Komisaras p. Molotovas kalbedamas Maskvoje, Vasario 1 diena, 1944 metais, viešai reiskė pretenzijas prie Baltijos krastų sykiu ir prie Lietuvos.

TODEL, Toronto ir apylinkės Lietuviai apeliuodami į Jungtinių Tautų Vyriausybės pabrėžėme:

1. KAD toks Sovietų Rusijos noras pavergti Lietuvą yra priešingas netik Atlanto Carteriui, bet ir laisvam tautų apsisprendimo principui:
2. KAD Sovietų Rusijos pastangos kreipti pasaulio opinija ta linkme būk Lietuviai "laisvai" nubalsavo prisidėti prie Sovietų Rusijos yra negražus pasityciojimas is beteisių Lietuvos žmonių! Mes tikime kad visos Jungtinių Tautų Vyriausybės gerai žinó juogei 1940 metais, Liepos menesyj pravesti rinkimai Lietuvoj buvo Sovietų Rusijos militarines jėgos demonstracija! Ir taipgi visiems turi būt žinoma kad kandidatais tuose rinkimuose galėjo būt tik Rusijos simpatikai. Tokie rinkimai jokių būdu negali būt traktuojami kaip laisvi visos tautos rinkimai!

3. KAD Sovietų Rusija reikšdama virš minėtas pretenzijas laužo savo iskilmingą pasizadejimą, kuris yra įrašytas taikos sutartyje tarp Sovietų Rusijos ir Lietuvos, pasirasytas Maskvoje, Liepos 12 d. 1920 metais, kur aiškiai yra pasakyta: juogei Sovietų Rusija, laisva valia ir visiems laikams atsisako nuo visų teisių kokias ji kada buvo turėjusi prie Lietuvos!
4. KAD Lietuviai džiaugiasi Sovietų Rusijos raudonosios armijos didvyriska kova beginant savo Tėvynę nuo plesriųjų nacių. Bet mes pareiškiame kad Lietuviai kovoja irgi dėl savo tautos laisvės.
5. KAD Lietuva per 22 Nepriklausamo gyvavimo metus, savo darbštumu, kooperavimu su kitom tautom, graziu sugyvenimu su kaimynais, įrodė kad ji verta yra buti nepriklausoma. Kas sulig Atlanto Carterio jai neabejotinai priklauso!
6. KAD visų demokratiniai nusistačiusių Kanados Lietuvių didžiausis troškimas yra: matyt Lietuva Laisvą, Nepriklausomą ir Demokratinę Respubliką!

Ši rezoliucija turi būti pasuista Kanados D. Britanijos, J. Valstijų, Kinijos ir Sovietų Rusijos Vyriausybems, ir taipgi Lietuvos atstovybems, ir spaudai.

P.P. Kalnys
 .....
 Secr. Mrs. S. Batkus.
 .....

TORONTO SKYRIUS
 KANADOS LIETUVIŲ TARYBA

Neapgaukinėkime patys savęs nepaskolindami savo pinigų mūsų Vyriausybei. Padėkime laimėti šį karą.

Kvebeko provincija turės išpirkti už \$ 328,000,000.
 "Victory" šeštosios paskolos bonų.

Kanados lietuviai! Koperuokime su šios šalies vyriausybe.
 Pirkime kiek kas išgalime "Victory" bonų. !

MONTREALO ŽINIŲ

ISPŪDNGIAUSIAS NEPRIKLAUSOMYBĒS MINĒJIMAS

Šių metų 20 dieną vasario, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos svetainėje, iškilmingai minėta Lietuvos Nepriklausomybės 26 metų sukakties šventė.

Šventę suruošė Kanados Lietuvių Taryba, pritariant visoms parapijinėms draugijoms, Kanados Lietuvių Sąjungai, ir klebonui kun. J. Bobinui.

Kalbėtoju buvo atkvieštas iš Jung. Valstybių kalbėtojas adv. Bagočius; kalbejo draugijų atstovai bei atstovės, meninę dalį išpildė vietiniai chorai ir kitos meno jėgos.

Publikos prisirinko pilnutė salė, ar tik ne virš 500, kuriuos įeinančius į salę papuošė trispalviais zenkleliais p. O. Kupreviciene ir p. Skudienė.

Sceną puošė Lietuvos ir Didžiosios Britanijos vėliavos, eilė patriotinių paveikslų ir dekoracijų.

Minėjimo šventę atidarė Tarybos pirmininkas p. A. Naviokas pasakydamas įžanginę kalbą, ir programai vesti - pakvieta p. A. Sakalą, Kanados Lietuvių Sąjungos pirmininką.

Programos vedėjas trumpoj kalboj paaigkingo minėjimo dienos svarbą, surisdamas giliu jausmu su dabar kenciančia Lietuva, ir persitatė Vytauto klūbo chorą, kurs diriguojamas p. Morchio, puikiai sudainavo: "Laisvės Varpas", "Jaunime Dražus", "Ar Tu Zinai Mano Broli". Po to, merginos vienos zavetinai gražiai sudainavo - "Pavasari" - p. K. Žiziūno sukompozuota. Šiam chorui pianu akompanavo jauna lietuvaite p-lė Jokubauskaitė.

Po šių dainų, vietinis klebonas kun. J. Bobinas, sveikina susirinkusius, ir atsiprašo pranesdamas, kad yra pakviestas pas 2 ligo-nius, ir linkėdamas Lietuvai laisvės, apleidžia salę.

Kalba draugijų atstovės: p. Baltrušaitienė Šv. Onos dr-jos pir-mininke, sveikina visus ir užgiria Kan. Liet. Tarybos veiklą. P. Motu-ziene, Šv. Elzbietos dr-jos pirmininke, sveikina atsilankiusius, ir sako, kad per bendrą darbą ir kovą - Lietuvą atvaduosime.

Kalba p. Stankienė - Anglijos lietuvaitė, jauno žuvusio Kanados kario nasle, kuri su mazu kūdikiu neseniai atvyko pas vyro tėvus į Montrealą. Ponios Stankienės kalba labai suįdomino publiką, ir iš pu-blikos kilo klausimų. Ypatingai daug klausimų davė mok. p. Juskevi-čiene, p. Jakuviene ir keletas vyrų. P. Stankienės kalbos keletą bruo-žų, jos pačios žodžiais - čia išreiskiu: -

STANKIENĖS KALBA

"Aukštai gerbiami svečiai, brangūs draugai ir draugės Kanadie-čiai:

Jaučiu didelį džiaugsmą, kad Kanados Lietuvių Taryba pakvietė mane tarti porą žodžių į jus visus.

"Tiek daug teko praleisti ir matyti visokių atsitikimų Angli-joj, kad nežinau nei iš kur pradėt kalbet, bet vistiek šį tą pasaky-siu: Pirmiausia, kaip vokiečiai pradėjo bombarduoti Britaniją rugsejo mėn. 1940 metais; tai dieną ir naktį bombardavo be perstojojimo iki ge-guzės 1941 metų. Dabar bombarduoja, bet ne taip dažnai, tik kai kada. Žodžiais negaliu apsaakyti žmonių kentėjimų. Man teko ne vienam zaiz-dos raišioti ir pagalbą teikti. Visos gražiausios Londono miesto da-lys - sunaikintos.

"Pas jus kai kas sunkiau gaut nusipirkt, bet tenai reik viską pirkti su kortelėmis. Duoda 2 uncų sviesto, 4 uncus margarino, 4 uncus taukų - į savaitę. 3 uncus lasinukų, ir vieną kiaušinį ir 3 mėnesius (ir tas nesviežias) kitą sykį ir to nelieka. Mėsos, taip kaip ir nėra. Gali pirkti už šilimą ir du penų (kanadiskais pinigais 28 centai) į savaitę mėsos. Paukščių biedni žmonės negali nesupirkti, nes perbrangu. Vaisių visai negalima gauti. Kai atvaziavom į Hali-fax'ą, Raudonojo Kryžiaus moterys atnesė mums obuolių, kurių 3 metai nebuvome matę. Nežinojome ką daryti. Paėmę į rankas, džiaugemes ir verkėm. Drabužiai, apsiavimas, irgi perkama kuponais.

Čia žmonės neįaučiata karo. Tik tie jaučia, kurių sūnūs, tė-vai, broliai išvežti iš namų už vandeny. Kanadoje yra tokių, kurie nori, kad karas tęstysis dar daug metų, dėlto, kad uzdirba daug pini-gų. Motinų, moterų ir giminių siirdys plyšta iš gailėsčio, kuomet išskirti nuo mylimų asmenų arba sužino, kad jau neteko savojo.

"Neužilgo, prasidės Raudonojo Kryžiaus vėjus, visi paremkię, kiek kas galėdami, ir kaip galėdami. Netiesa, kad Raudonasis Kryzius duoda pagalbą tik turtuoliams. Jis gelbsti visus: kareivius ir zmo-nes nukentėjusius ir vargščius.

"Nepamirškite, savo kareivių. Rašykite laiškus labai dažnai, nes tai jų didžiausia ramybė."

P. Stankienei baigus kalbėti, dainuoja p. K. Žižiūno vedai du chorai: vienas jaunučių mažamečių mergaičių, antras jaunimo - misrus choras. Mazametes mergaites savetinais sudainuoja: "Ak nezus Lietuva", misrus choras puikiai banguoja: "Lietuviais esam mes gimę", "Žalių girelėj", "Šlama silko vejai". Šiuos abu chorus lydi stropi p. Žižiūno priežiūra, dirigacija ir muzika.

Pasako trumpą kalbą p. A. Sakalas. Aiškina Lietuvos trispalvės vėliavos garbingumą, ir trijų spalvų reiksmę, surisdamas su lietuvių kovinga, drąsia ir narsia siela, pro kurią visuomet privalo verstis vilties neužgesinama liepsna. Taipgi, savo kalboje ragina, kad Kanados lietuviai remtų kiek galėdami "Nepriklausomą Lietuvą", kaipo vienišų lietuvių svyturį Kanadoje.

Po kalbos, išeina į sceną mūsų visų mylima jaunutė šokėja Rūtelė Kilimonytė, kuri moka ne tik gražiai sokti, bet ir dainuoti. Šį kartą ji dainuoja grakščiomis gestūromis gestuodama, ir jos dainos bent vieną posmelį išgirskime: -

"Aš jums padainuosiu
viena dainužėlę,
Apie vien' tautelę
labai mažutėlę.
Gyveno tautelė
prie Baltijos jūrų -
Ir ten ją užpuolė
būrys raudonskūrių."

Vėliau Rūtelė padainavo: "Stokim sesės į būrelį", ir paskum pašoko. Jos kūnelis taip lankstus, kaip beržo šakelė; ir ji vyniojosi ir ritosi kaip gražus trispalvis vijurkelis. Rūtelės sokį lydejo - p-lės Jokubauskaitės pritaikyta piano muzika. Publika palydejus Rūtelę gausiais aplodismentais, švalgošį kur yra svarbiausia šio parengimo figura, būtent kalbetojās p. Bagočius.

Pasirodo ir Bagočius, lydimas per salę p. Kilimonio. Išeina jis į estradą, jau kiek kitoks, negu mateme jį prieš keletą metų. Rodos labiau išvargęs, prakalbų nualsintas. Pritaiko ir žodžius...

SIUZETAS P. BAGOČIAUS KALBOS

Šis šventas pavakarys, ne triumfo, ne linksmybės šventė, bet susirūpinimo, susikaupimo ir pasiryžimo momentas - skirtingas 26 metų Lietuvos Nepriklausomybės minejimas, nuo kitų minejimų. Minejimas su gedula, nes Lietuva įkalinta, retesiuose, ir jos likimas - nežinomose svarstyklėse. Mes esam labai nelaiminga tauta, nuolatos teriojama žiaurių kaimynų, ir jei atsikariausime Nepriklausomybę, tai tik deka Roosevelto, kurs yra pasakęs, kad "Lietuvos Nepriklausomybe, tik laikinai užgniauzta". Taipgi didelės viltys Atlanto Čartery, kuri aptarė

su Didžiosios Britanijos premieru Churchillu, ir kurs yra skirtas visų tautų laisvei, didelių ar mažų.

Kai kas primeta mums, kad mes esame permaža tauta, ir dėl to negalime nepriklausomai gyventi. Netiesa! - pabrėžė kalbėtojas, priveddamas ir prišodydamas faktais, kad yra tautų dar mažesnių už Lietuvą, kurios gyvena savu nepriklausomu gyvenimu. Tos mažos nepriklausomai gyvenancios tautelės sekancios:

Europos šalys - plotas - gyventojų skaičius: -

Albanija - 10,629 k. m., - 1,004,000 gyv.; Andora - 191 k. m., - 5,300 g.; Belgija - 11,785 k. m., - 8,500,000 g.; Denmark - 16,578 k. m., - 3,800,000 g.; Estija - 18,343 k. m. - 1,200,000 g.; Finlandija - 134,488 k. m., - 3,900,000 g.; Irelandija - 27,137 k. m., - 2,990,000 g.; Latvija - 25,402 k. m., - 1,951,000 g.; Luxemburgas - 999 k. m., - 302,000 g.; Monaco - 7.99 k. m., - 24,000 g.; Netherlands - 12,704 k.m., - 8,800,000 g.; Norvegija - 124,556 k. m., - 2,940,000 g.; San Marino - 38 k. m., - 14,600 g.; Serbia - 18,630 k. m., - 2,912,000 g.; Slovakija - 14,836 k.m., - 2,490,000 g.

Šiaurės Amerikoje:

Bolivija - 737,792 k. m., - 3,400,000 g.; Chile - 296,717 k. m., - 5,000,000 g.; Ecuador - 176,000 k. m., - 3,100,000 g.; Paraguay - 174,854 k. m., - 1,040,000 g.; Uruguay - 72,168 k. m., - 2,141,000 g.

Central Am. ir Car.

Costa Rica - 23,000 k. m., - 657,000 g.; Cuba - 44,162 k. m., - 4,200,000 g.; Dominicana - 19,332 k. m., - 1,767,000 g.; Guatemala - 45,452 k. m., - 3,285,000 g.; Haiti - 19,308 k. m., - 3,000,000 g.; Honduras - 44,278 k. m., - 1,106,000 g.; Nicaragua - 60,000 k. m., - 1,106,000 g.; Panama - 33,667 k. m., - 636,000 g.; Salvador - 13,176 k. m., - 1,830,000 g.

Pasirodo, kad tik vienoje Amerikoje yra 14 mažųjų tautelių, bet jos nebus pavergtos. Lietuva nors ir maza, su 33,937 ketvirt. myliomis ir su 3,000,000 gyventojų skaičiumi, bet mūsų sirdyse ji didelė ir brangi. (salej didžiausi aplodismentai).

Kai kas sako, ar nebūtų gera mums susidėti su Lenkija, Rusija, ar Vokietija? "O, ne, broliai!" - pabrėžė kalbėtojas. "Mes vilkom junga carizmo, bet išaugom ir progresavom. Lietuviai nors ir skurdo, vargo, bet mokėjo augt. kultūret. Lietuva mūsų geriausioji, saviausiaji motina, ir dėlto mes jos neišsizadėsime, neužmiršime, ir tol dirbsim, kol mus trispalvė laisvai neplevesuos Gedimino kalne!" (salej plojimas).

Priminę iš istorijos, kad Lietuva gyveno nepriklausomu gyvenimu jau anksčiau už Latviją ir Estiją. Kad buvo plati ir galinga. Išaugino lietuvių stipraus charakterio, kurs uz savo tautą, tradicijas ir laisvę - guldo ir guldys galvą. Bet lietuvis ne grobuonis, ne gobsas. Mes nenorim svetimų žemių, bet mes nenorim nei svetimo jungo. Jokiai priespaudai - mes nepasiduosim! (salej gausus plojimas).

Kalba, apie lietuvių perkrikštinimą - kryžuočių laikus. Sako: "Šių laikų garbingi misijonieriai eina į pasaulį nesdami sviesą, kultūrą. Eina su artimo meile, nesdami pagalbą ir vaistus... Kryžuočiai ėjo kitaip: vienoje rankoje nešėsi tikybės ženklą, antroje karda, kurs pirmiausiai iskiilo, isnaikino lietuvius - prūsus. Tada vokiečiai ant prūsų kapų pasistatė pilis, rūmus, viską iš lietuvių užgrobe, ir jau ilgį amžiai, kai vokiečiai terioja lietuvius. Kalbėtojas išsireiškė, kad vokiečių tauta - "bestijalė" tauta. Nesugyvenama tauta, ir kaip tokią reikia sutriuskiinti."

Vokiečiai, visuomet pirmi sukelia karus. Istorijoje buvo sukėlę net toki karą, kurs tęsėsi per simtą metų. Buvo issaukę "baksjerių" karą su kinais, kur žuvo milijonai gyvybių. Didįjį karą 1914 m., taipgi sukėlė vokiečiai, kuriame žuvo 25 mil. žmonių. "Aš pats buvau Amerikos armijos karininkas, ir daug pergyvenau". "Vokiečių tauta, tai tarytum nuodinga gyvate: tu ją atsildysi ant savo krutinės, o ji apsvynios aplink tavo kaklą ir tave pasmaugs". Todėl Vokietiją, kaip tokią, reik iš pamatų išgriaut, isdraskyt, kad jos neliktų nei žymes".

Paliečia Lietuvos susijungimą su Lenkija - Jogailos laikus, ir netolimą praeiti kai lietuviai tikėjo lenkais, kaip prieteliais. Bet Lenkija padarė Lietuvai tiek daug žalų, kurių lietuvis niekad negales pamirsti. Pagaliau, isplesė Vilnių, ir po Didž. karo prie taikos stalo - jie pareikalavo net visos Lietuvos. Tad su lenkais bičiuliautis, tai tiesiog ieškoti savo tautai grabo.

Toliau kalbėtojas prieina ir prie "maskolių". "Gal verta Lietuvai prisidėti prie Rusijos? Juk Rusija valdo ne 200 mil. gyventojų." Bet isaiskina, kad reikia atskirti rusų tautą, nuo "rusų", kurie reikalauja sau vergų. Jau jie prieš 1000 metų ieskojo sau vergų. Tų laikų 3 jų kunigaikščiai praliejo kraujo maršas Europoj užgrobdami tautas, jų turta ir žmones. Rusai vergų ieskodami sukėlė kruviniausias revoliucijas dar ir neseniais laikais: pirmesnę su Kerenskio kardais, paskesnę su Lenino peiliais. Bet mes nesikišam, ko jie nori. Lai jie turi bolševizmą, socializmą, ar kitą izmą, mums neapėina. Jei kas bus pavyzdinga ir gera, - mes patys į savo tautą ir salį isivesim. Mums nereikia, kad svetimi diktutuot. Mes nenorim Vokietijos! Mes nenorim Rusijos! Mes nenorim Lenkijos! Mes nenorim kad ir visų tų didžiųjų salių, uz mūsų vieną mazutę ir brangią Lietuvą! (salej gausingiausias plojimas).

Toliau kalbėtojas pasakojo Lietuvos progresavimą ir kilimą per 20 nepriklausomo gyvenimo metų. Kad per tą laiką, Lietuva apsijuosė visų vainiku mokyklų, keliais simtais gimnazijų, universitetais su tukstanciais studentų. Isisteigė Agrikultūros mokyklą, savą muzikos Konservatoriją, prisistatė grazių, moderniskiausių

pastatų ir visose šakoje progresavo. Bet štai, užplūdo Lietuvą raudoni saraščiai, nugrauze, nuede! O vokiečiai ateję, nučiulpė ir kauklus. Rusų kardas Lietuvoje pravedė neteislingus balsavimus, ištrėmė į Sibirą inteligentiją, kad sunaikintų geriausius tautos branduolius! Išskyrė, istaske seimas, sugriovė visą Lietuvos ramų ir pažangų gyvenimą. Išterorizavo daug aukų, išžudė daug gyvybių. Ir dabar, kai bolševikai artėja prie Lietuvos, klausimas ar jie ateis kaip draugai? Gal?... Juk ir jie jau pakloję 12 mil. gyvasčių begindami savo žemę. Bet ne bolševikai, tai rusų tautos kariai, kurie pergyvenę žaizdas, gal pamatys ir kitų žaizdas? Gal dėl to bus žmoniskesni?

Kalbėtojas beveik be abejonės pareiškė, kad "greitoj ateity - rusai Lietuvą okupuos. Anglija ir Amerika - to nesulaikys. Beabejonės Rooseveltas ir Churchillas galės gynti Lietuvą prie taikos stalo, bet Teherano konferencijoje nebuvo iškeltas Lietuvos klausimas".

Toliau, kalbėtojas privedė, kad nežiūrint okupantų žiaurumo ir groboniškumo, Lietuva kelsis! Pareiškė: "Buvo Indijos viespaciai! Buvo Attilios! Buvo Romos Imperija valdanti visą pasaulį! Kur gi jos dabar?... Jūs manot, kad pavergėjas Stalinas ir kiti žmonių kraujo lakejai - amžiais gyvens? O, ne! "

Priminė senovės Amfiteatrą, gladiatorių kardus, nekaltas aukas ir didžiunų iš žmonių kraujo pasismaginimą. Prilygino prie jų Staliną su klausimu, kokio jam malonumo teikia žmonių pavergimas, asaros, skurdas, ir minių vergija? "Jis matomai prilygsta tiems senovės grobikams viespaciams, kurie iškėlė kardą reikalavo, kad mirčiai pasmerktos minios jiems sauktų: "Morituri te saljutam!" Tai buvo vergų dvasia. Bet lietuvių dvasia jau prieš Kristaus gimimą - nebuvo verge! Ir dabar, lietuvis vietoj garbinti tironus, - suspaus kumštį ir sakys:

- R.... džiugašvili! *PKaišik* Iš tau ne vergas! Tu Lietuvoj nevertas nei ožkų melzti! Čia ilgai negalėsi nei bankų plėsti! Lietuvių tauta reikalauja teisybės: laisvos, demokratiškos ir Nepriklausomos Lietuvos! (salėje griausmingiausias ir ilgas rankų plojimas).

Po to, skaitoma ir priimama rezoliucija. Vėliau sekė, aukų rinkimas. Aukus rinko sekanti asmenys: p. Matas Vainora, ir p. Lukosiene. p. Leonas Gudas, ir p-lė Baltakytė. p. Juozas Kuprevičius, ir p-lė Noruševičiūtė. Aukų ir aukotojų sąrašas, spaudoje tilps vėliau.

Po aukų rinkimo, kalba p-nia Juškevičienė, apie artėjantį Raudonojo Kryžiaus vaju. Aiškina R.K. svarbą, ragina, kad vajaus metus lietuviai susiburę į tam tikrą vienetą, pasidarbuotų aukų rinkime ir prisidėtų savo aukomis ir visapusiska parama prie Raudonojo Kryžiaus, ypatingai vajaus metu, kurs prasidės kovo mėn. pradžioje.

Po p. Juškevičienės kalbos, vėl dainuoja chorai, vėl puikiai lankstosi ir soka Rutelė, imponuojantiai ir zaviai sudainuoja solo p. Vaišvila "Užmiršai tėvų kapus", ir Lietuvos ir Britanijos himnais - baigiama programa.

V A K A R I E N Ē

Baigus programā, toje pašojo salēje - iŷvyko pasivaišino vakariene. Sujudo vakarienes ruosejai, greit sustatē stalus, ir gausi publika susedo aplink juos. Cia pasirode puikios, grazios ir darbscios seimininkes su lekstemis pilnomis skanių desrų, virtų auselių, lietuviskų kopustų, kavos ir kitokio puikaus gerimo. Sveciai valge ir gardziavosi, kađ nieks taip skaniai nepagamina valgių, kaip sios mus isrinktos saunios seimininkes, kurių triusā ir pasiaukojimā visa Montrealo lietuvijsā labai ivertina ir joms dekoja. Kredits priklauso labiausia šioms sesems: p. Marijai Leknickienei, p. Duncikienei, p. Kuprevicienei, p. O. Sakalienei, p. Skudienei, p. Matulienei, p. Zabielienei, p. Nomeikienei, p. Vaupsienei, p. Kirkuvienei, ir panelēms Baltakytei ir Noruseviciu-
tei.

Taipgi, minejimo dienoj, uoliai dirbo ir vyrai. Jie padējo suvežti valgius, sustatē stalus, kedes ir suolus, prišliurejo visa sales tvarka, rupinosi vėliavomis, scenos uzdanga, gerymo atsargā, ir dirbo prie baro; tie broliai, buvo sie: p. Jonas Leknickas, p. Duncikas, p. Kuprevicius, p. Kilimonis, p. Vaišnora, p. Leonas Ćudas, p. Skuda, p. Sakalas, p. Radzevicius, p. Zabiela, p. Luko-
sius, p. Matulis, p. Placenis, ir Tarybos pirmininkas p. A. Navic-
kas.

Pasivaišine sveciai, pradējo kalbas. Kalbējo p. Bagočius, redaktorius Jonas Yla, mokytoja M. Arlauskaitē, p. Navickas, Leonas Gudas ir kiti.

Po kalbų, suskambejo graži ir žavi lietuviška daina visoj sa-
lēj. Dainavo jauni, dainavo seni, bet nevieno akyse blizgėjo asa-
ros prisiminus pavergtā Lietuvā, savuosius, ir Sibire kenciančius
salti ir bada.

Šis 26 metu Lietuvos Nepriklausomybės minejimas Montreale, paliko neisdildomā ispūdi, nesulaužomā testamentā, kurs mūsū sie-
loge jau niekad neisdils. Su gedula, bet ir su laisvės troškimo
ryztu, isejome vėl į naują rytojų. Tad, petis petin Montrealieti!
Į Tarybos, į Sąjungos eiles, nes tik sie svyturiai liepsnoja Tėvy-
nės laisvės kovose.

Raporteris:

Nelauk, kol Hitleris ar japonas atsikraustys, nupirk
bonā ir žinosi, kad mūsū šalis apsiginkluos su tavo bonu.

Minėtame 16 Vasario minėjime, buvo vienbalsiai priimta ir išsiuntineta sekancioji rezoliucija:

Montreal, February 20, 1944.

R E S O L U T I O N

The Resolution adopted at a mass meeting of Canadians of Lithuanian birth and ancestry, upon the occasion of the celebration of the 26th, Anniversary of Lithuania's Declaration of Independence, held in the parish hall of St. Casimir's Church, 3426 Parthenais Street, Montreal, on the 20th day of February, 1944, under the auspices of the Lithuanian League of Canada, where over 600 persons participated.

This Resolution was unanimously passed to memorialize and respectfully ask His Excellency Earl of Athlone, Governor General of Canada, the Honorable Mackenzie King, the Prime Minister of Canada, the Honorable Winston Churchill, the Prime Minister of Great Britain, the Honorable Franklin D. Roosevelt, President of the United States, to insist that the provisions laid down in the Atlantic Charter, at the next Peace Conference be strictly adhered to, and that the people of Lithuania, as well as the people of other small European nations now enslaved by their unsatiated imperialistic neighbors, after this war, be permitted to regain Freedom and Independence and be allowed to work out in the future their own destinies in political, economical, and cultural fields of our civilization, all in accordance with the concepts of our democratic ideals and free will of the people to be expressed without force or duress.

It has been resolved that a copy of this Resolution be sent to His Excellency Earl of Athlone, Governor General of Canada, to Honorable Mackenzie King, Prime Minister of Canada, to Honorable Winston Churchill, Prime Minister of Great Britain, to Honorable Franklin D. Roosevelt, President of the United States, to the Governments of the other United Nations, and to the Press.

The Lithuanian League of Canada
Headquarters' Committee:

President: Antanas Navickas

Secretary: Leonas Gudas.

LITHUANIAN INDEPENDENCE TO BE SOUGHT

- By George Axelsson -

New York Times Special to
The Globe and Mail. Copyright.

Stockholm, March 30. - A secret Supreme Committee for the liberation of Lithuania, "unanimous in its determination not to recognize any foreign occupation in Lithuania and to fight for a free, independent Lithuania reconstructed on democratic principles as proclaimed by the Atlantic Charter," was established in Kaunas last December, according to trustworthy information received here through private channels.

A manifesto was published by the committee, declaring "there is no Communist movement among the Lithuanian people and therefore the Communist Party is not represented in the Supreme Committee."

On Lithuanian Independence Day, Feb. 16, the committee published a proclamation to the Lithuanian people in 10 points, some of which are:

"Freedom of the Lithuanian nation and independence of the State of Lithuania are vital prerequisites for the existence of the nation and its general welfare. The sovereign State of Lithuania was not abolished either through occupation by the Soviet Union or through the present occupation by the Reich.

"Upon liberation, the Lithuanian Constitution of 1938 shall remain in force until amended according to proper legal procedure.

"Laws for the election of a President of the Republic and for the election of a Parliament shall be amended according to the principles of democratic elections."

Padengimui minėjimo išlaidų ir kitiems lietuvių judėjimo reikalams, aukavo šie asmenys:

- M. Aukštaitė, J. Paplauskas, Mr. Jakubauskas po 2 dol., D. Norkeliūnas - 1.50 dol., J. Paznokaitis 1.25 dol., Po viena dolerį aukavo: - Yla, Merkis, Astrauskiene, Karpavičienė, Stankienė, Vilimienė, Matiejūnas, Kriaučeliūnas, Vaupsas, Barauskas, Matulaitis, Lukosa, Zemaitienė, Gegzna, Ambrasas, Navickas, Baltakytė, Žiziūnas, Vaidišienė, Gasiūnienė, Merkevičius, Mickus, Gričius, Cepaitis, Masnickas, Balsis, Tautkus, Leknickas, Gudas, Laskauskas, Plašinis, Dubauskas, Baguzis, Yla, Daniusė, cius, Andriuska, Juskevičius, Vizbarienė, Vaitkuvienė, Matulis, Kilimonis, Nomeika, Kažukauskas, Vasiliauskas, Tumas, Jasutienė, Zavackas, Vaišnoras, Mazuraitienė, Miskiniene. 55 cent. aukavo C. Mitchel. Po 50 cent. aukavo šie: Talailytė, Vitas, Zabiela, Arlauskaite, Papurienė, Juškevičienė, Palubinskas, Subačius. Smulkiais surinkta 3.25 dol.

Stambiausią auką teikėsi paaukuoti p. Vaupsienė, kurios ypatingai skanios ausukės užpildė visus stalus per skaitlinga po minėjimo vakariene. p. Nomeikiene paaukavo labai skanių piragaičių, o p. Sakalienė ir p. Zemaitienė po didelį piragą.

Už ženklelius prie durų surinkta 33.70 c.

Visiems, kurie su auka ar kitokiu būdu prisidėjo prie šio taip išpudingo ir pasekmingo 16 Vasario paminėjimo, Kanados Lietuvių Taryba taria širdinga aciu.

PAŠVENTINTOS LIETUVOS VELIAVOS.

Kovo mėn. 5 d. lietuvių parapijos Klebonas J. Bobinas teikėsi atlikti labai gražų ir patrijotiską darbą, pašventindamas dvi silko lietuviškas veliavas ir pastatydamas jas sale altoriaus.

Šios veliavos pašventintos ir pastatytos garbingoje vietoje tam, kad primintų kiekvienam atsilankiusiam į lietuvių bažnyčią, kad salis kurioms veliava negarbingai sutrempe ir paniekinio pirmiau komunyzo ir veliau nacysmo slibinai, dar nera zuvusi. Kad kur tik laisvas lietuvis bus, kur lietuviuo širdis plaks, ten trispalve plevesuos ir nepripažins biauraus smurto.

Taigi su lyg klebono pasakytų žodžių, kad šios veliavos lietuvių baznyčią puos tol, kol Lietuva neatgaus savo nepriklausomybės.

Pašventinimo ceremonijos buvo labai išpudingos: eisena apnešta aplink baznyčią, kurias palydėjo skaitlingas baznytinis choras giedodamas Lietuvos Himną ir Apsaugok Aukščiausias Tą Mylimą Salį. Skaitlingai susirinkę tautiečiai matydami šią taip išpudingą eisena sluos-tesi asaras, tur būt arčiau prisimindami savo gimtini kampeli, tur būt prisimindami savo gimines ir draugus, o gal būt kerstu perpildyti prieš tokį biaurų mūsų tautos paniekinimą.

Prie pat užbaigos apeigų, veliavos buvo užtiestos ant altoriaus, kurias visi pamaldų dalyviai ėjo pasveikinti iškilmingai pabučiuodami.

RAUDONOJO KRYZIAUS VAJUS MONTREALE

Kaip visiems jau žinoma, šių metų kovo mėnesis, buvo skirtas Kanados Raudonojo Kryžiaus vajui-rinkliavai.

Lietuvių tarpe darbavosi gerai žinoma, gerbiama P. Juškevičienė, kuri savo pasisventimu ir pasiukavimu sugebejo suprašyti geros valios ypatas padėti jai, praskinti kelią per didelę ir tankią girią.

Rinko: Rosemount - P. Baltrušaitienė ir P. Milienė, Mieste: P. Norkeliuniene ir P-lė Norkeliuniutė. Pt. St. Charles: - P.S. Stankienė. Ville-Emard: - P. S. Stankienė ir P. Lukošienė. Verdun: - P. Kilmonienė ir P. Vizbarienė. Ville La Salle: - P. Leknickienė, P. Škudienė ir P. Duncikienė. Daugiausia surinko p. S. Stankienė tik ką atvykusią iš Anglijos ir praleidusi ne mažai skausmingų ir baisių važiavimų. Prie lietuvių baznyčios durų su R. K. dėzutomis rinko sekancios: panelės dvi sesutės Ivaskevičiutės, Norkeliuniutė, Norusevičiutė, Gyviutė, ponios Gyvienė, Kilmonienė, Lukošienė, Mickienė, Nomeikienė, Sakalienė, Stankienė, Magd. Vilemienė, M. Vilemienė.

Čia seka aukotojų sąrašas: D.L.K. Vytauto Nepr. Klubas \$100.00 - Sv. Onos Draugija \$15.00 - Sv. Elzbietos Draugija \$10.00 Rosenberg Ben (A. Klisevičiutė) \$10.00. Jasiuniene \$7.00. Mickuviene \$6.00. Mileriene \$6.00.

Po \$5.00 aukavo:

V. R. Ambrasai, Kun. J. Bobinas, Sherbrooke Restaurant (J. Andriulonis ir K. Žekonis) \$4.00 Magd. Vilemienė.

Po \$3.00:

Adams, M. Juškevičienė, Karpavičienė, Navickas.

Po \$2.00:

Gaurys, Gerulis, Gricius, Hetz, Kilmonis, Kriaučialupas, Liukaitis, Sakalas, Sirevičius, Stankus, S.P., Vaiksnoras, Vaupsas, A., Vaupsienė E., Žemaitienė Mar.

Po \$1.50:

Kušleika, Motuzienė, Nomeikienė, \$1.03 Savickas.

Po \$1.00:

Alanskas, Andriulioniūtė, Anton, Anuzas, Arkauskienė, Arlauskas, Astauskas, Aukštaitė, Baguzis, Balciunas, Balsienė, Baltrušaitis, Belskienė, Bernotienė, Černienė, Cibas Dambrauskas, Dennis, Domininkas, Dubauskas, Duncikas, Dupuis, Gabrieliū, Gamache, Gegžnas, Girdauskas A., Girdauskas J., Gribas, Grimaila, Griškiūnas P., Griškiūnas J., Gudaš, Gudas L., Gužėvičiūtė, Januša I., Jasiutis K., Juotkus, Jurenas, Juska, Juškevičienė P., Juškevičiūtė B., Juškevičiukas J., Kasparas, Kaženevičienė, Kiello, Kilokaitis, Kinderienė, Krauser, Kreivys, Krikčiūnas, Kubilius, Leknikas, Leknickienė, Lenkaitienė, Levinskienė, Linauskienė, Lukošienė, Macėjūnas (jureivis), Mackevičius, Martin A., Martin I., Maskeliūnas, Matulis, Merkevičienė, Milaknis, Milienė, Miilius V., Miskinienė, Moteckus, Naikelis, Nomeika, Norkeliūnienė, Norkeiliūnas, Norusevičius, Norvis, Pakulis A., Pakulis J., Paulauskas J., Paulauskas M., Petronis, Ploplis, Pocetti, Pundžius, Radžiavičius, Reiter, Rokas, Rugienienė, Rugienius, Šarkienė, Sarton, Savickienė, Silkauskas J., Šimkienė, Skikas, Slovenas, Staniulis, Stankienė, Stankevičius, Terėsevičius, Valacavage, Venckuvienė, Verbyla, "Victoria" Cleaners, Vilemas, Vitienė, Vizbaras Walter, Yla, Yonūška, Zelenekienė. Viso suaukota \$332.53. Prie lietuvių bažnyčios durų su dežutėmis surinko \$74.28. Kanados Lietuvių Tarybos moteriu sekcija suruošė vakariene, pelno liko \$70.06. Smulkoms aukoms \$54.13, Todėl vadovaujant P. Juskevičienei sukelta graži suma Lietuvių Montrealo kolonijos Raudonajam Kryžiui \$530.00. Lietuvos moterys ne tik sugebėjo surinkti nustatytą Lietuviams sumą iš Raudonojo Kryžiaus, bet dar pervirsijo ir pakėlė Lietuvių Montrealo vardą. Garbe mums tureti savo tarpe tokias darbščias moteris, kurios atjaucia ir įvertiną darbą, kuri atlieka Kanados Raudonasis Kryžius.

Vajaus pirmininkė P. Juškevičienė ir jos pagalbininkės sirdingiausiai dėkoja visoms, kurios pasišventė vaikščioti po namus rinkti aukas, kurios stovėjo su dežutėmis prie bažnyčios durų ir gabioms šeimininkėms, kurios suruošė vakariene. Labiausiai ačiū visiems aukotojams, kurie duosniai prisidėjo su savo auka, atsimindami kiek yra mūsų kenciančių brolių, kurie laukia pagalbos iš Raudonojo Kryžiaus.

- M. Arlauskaitė. -

ČIA YRA LAIŠKO KOPIJA, KURIS YRA GAUTAS IŠ "R. K." CENTRO:

Mrs. J. Miller,
2576 Sheppard Street,
Montreal.

Dear Mrs. Miller;

The 1944 Red Cross Campaign for the Province of Quebec has just ended in a successful conclusion.

I wish to take this opportunity of conveying to your Captains, Workers and yourself, my sincerest appreciation for the splendid effort you have all put forth in one of the noblest causes of the present hour.

In assuring you of my deepest thanks, I am sure everyone has been well rewarded in the knowledge that they have played a part in serving their fellow-men.

Ever sincerely yours,

WNC/LH

W. Norman Clelland,
Co-Chairman, Metropolitan Division,
500 Place d'Armes.

P.S. I shall be very pleased to hear from you in connection with any suggestions you have to offer which you consider may be helpful in another Campaign.

RAUDONOJO KRYŽIAUS VAKARIENĖ

Kanados Lietuvių Tarybos moterų sekcija 11 d. kovo, Lietuvių Vytauto Klubo svetainėje surengė pasekmingą R.K. vakarienę. Svečių prisirinko pilna svetainė.

Svečiams užėmus vietas į stalus nešė skanius valgius vikros patarnautojos: P-lės J. Norkeiliūnūtė, E. Noruseviciūtė, J. Rakstyte, ponios: Duncikiene, Kušleikiene, Mackeviciene, Nomeikiene, Skudiene, Stankienė, Vilemienė. Baigant vakarienę pasirodė scenoje gerb. A. Šakalas kuris pasveikino ir padėjo visiems atsilankusiems. Trumpais žodžiais nurodė tikslą R. K. nurodytą Lietuviams objektyvą. P. S. Stankienė pratarė anglų kalboj keletą žodžių pasakydama, kokią pagelbą duoda R. K. Anglijoj. Po tam surinkta auka \$102.95.

Vakarienės parengimui pasidarbavo sekantieji asmenys: stalus - sunešė ir sustatė: Duncikas, Kusleika, Lukošius, Stankus. Šeimininkės parengimo: Leknickienė, Norkeliuniene, Duncikiene, Škudienė, Stankienė, Kusleikiene. Skanias dešras pataisė: Duncikiene, Matulienė, Škudienė, Vilemiene, Zabieliene. Ivairių valgių paaukavo: Magd. Vilemiene, A. Stankiene, S. Stankiene, Norkeliuniene, Klimavičienė, Kusleikiene, Ženaitienė, Milerienė, M. Vilemiene, Miliene, Mockevičiene, Nomeikiene, A. Pakulis, M. Pakulienė. Viska suvezė su savo automobiliu F. Žemaitis, M. Plačenis.

Prie baro dirbo Duncikas, K. Jasiutis, Škuda, Lukošius, Radžiavičius. Izangos tikietus pardavinėjo, - M. Arlauskaitė, Visa tvarka prižiūrėjo: vajuos pirmininkė P. Juskeviciene.

Pirmininkė K. L. T. Motery Sekcijos M. Leknickienė, visa valdyba ir narės, dėkoja širdingiausiai visiems darbuotojams, aukotojams ir prisidėjusiems prie vakarienės.

GRAŽUS PARENGIMAS VYTAUTO KLIUBE.

Kovo 19 diena, buvo suvaidintas labai gražus veikalas - 5 veiksmų drama "Užgrobtų Žemėjų". Veikalas vaizduoja lietuvių priespaudą ir kovas Vilniaus kraste.

Vaidintojai savo roles išpildė labai gerai. Publikos buvo taipgi nemazai.

Veikalo režisierius, taipgi programos vedėjas buvo D. Norkeliunas.

Daugiau panašių parengimų lauksime iš kliubicčių!

PARENGIMAS PARAPIJOS SVETAINĖJE

Kovo 26 d. Nekalto Prasidėjimo merginų draugija, gražiai suvaidino "Bernadotę". Vaidinime dalyvavo isimtinais merginos is abiejų p. Ziziuno chorų.

Savo užduoti visos vaidintojos gana puikiai atliko, taigi joms tenka didelis kreditas, uz tiek daug vargo įdeto prisiruošimui šio perstatymo, o ypatingai mokytojai E. Bandziutei, kuri ne tik šį veikalą režisavo, bet ir visus priruošiamuosius vaidintojų darbus atliko.

Veikalas buvo gana rimtas, taigi pilnutole svetainė publikos klausosi labai atydziai ir tyliai.

Ta pati vakarą, buvo išleista N. P. draugijos lotorija. Laimingieji numoriai toko: I. Norusevičiūtė - \$10.00, D. Norkeliūnas - \$5.00, ir Varnaitienė - \$3.00.

- Viena iš Musų. -

SUGRIŽO IŠ ANAPUS VANDENYNŲ.

Apie du metus išbuves už vandenyno K. Abraitis, jau vėl sugrižo į savo gimtinį miestą Montrealą. Jam teko kariauti Lybijoje, Sicilijoje ir Italijoje, kur buvo sužeistas į koją ir dėl to gražintas į Kanadą.

PAŠAUKTAS Į KARUMENĘ

Laurinas Brazauskas, 3 dieną Balandžio išeina į karumėną. Tai buvo labai malonus jaunikaitis, kurį visi mėgo, dėl jo gražaus elgesio, linksmo būdo ir nuolat dalyvavimo su lietuviais.

Kliubo "Aido" choras, tikrai pasiges savo nario, kuris per kečius paskutinius metus, gerai traukdavo boso balsu.

NAUJAS BIZNIERIUS

Juozas Aršauskas (Harrison) nupirko labai gražų ir didelį "Pool Room" ant Ontario ir La Salle gatvių kertes.

Kaip žinoma, jau keliąs lietuvų panašius biznius laiko ir verčiasi gana puikiai, tai velintina, kad ir Juozui šis biznis sektusi kuopukiausiai.

Lietuviai, mylintieji sulošti kokią partiją, turėtų aplankyti naują biznierių ir pameginti, kaip boliukes rieda ant jo stalo.

"BIRUTĖS" CHORAS

V. Kajacko lavinamas jaunų mergaičių "BIRUTĖS" choras, padedant Baltakytei ir Arlauskaitei, smarkiai ruošiasi Motinos Dienos minėjimui.

Taipgi kliubo suaugusiųjų choras, A. Morkio vadovybėje mokinasi keliata labai gražių ir naujų dainų, kurias dainuos tame pat Motinos Dienos minejime.

VAŽIUOJA Į TORONTĄ.

V. Kajackas ir dar keliatas kitų, 22 d. Balandžio, dalyvaus Toronto lietuvių rengiamame koncerte.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Kovo mėn. 3 diena, mirė A.A. Andre Ferroni, narys Šv. Kazimiero ir Šv. Jono lietuvių pasalpiųjų draugijų narys. Jis buvo palaidotas kovo 6 diena iš St. Vital baznyčios.

A.A. A. Ferroni buvo vedęs su Agne Skyriute ir todėl buvo labai artimas lietuviams žmogus.

Draugijos užpirko dvejus šventas mišias ir reiškia didžiausią užuojautą žmonai ir šeimai.

F. Dubauskas
Šv. K. ir Šv. J. d-jų pirmininkas.

A.A. Antanas Marcinkevičius.

Užauginęs šeima ir sulaukęs gražaus amželio, kovo 14 d. pasimirė A.A. Antanas Marcinkevičius, kuris savo šeimos, giminių ir draugų apverktas, buvo palaidotas per lietuvių Šv. Kazimiero baznyčią.

Lai būna Jam lengva, šios šalies žemelė.

A.A. Stasys Bagdonas

Apie trysdešimts metų pragyvenęs Kanadoje, nuoširdus ir malonus tautietis A.A. Stasys Bagdonas, mirė 16 d. kovo mėnesi, dar nesulaukęs penkios desimts dvie metų.

Jis paliko didžiausiame nuliūdime Jo gyvenimo draugę - žmoną Pranciską, kuri pasistengė, kad jos numilėtas gyvenimo draugas, būtų labai gražiai ir iškilmingai palaidotas per lietuvių sv. Kazimiero baznyčią..

Ilsekis ramybėje mielas tautietii.

A.A. Anufras Bandžius.

Kovo mėn. 18 dieną, mirė A.A. Anufras Bandžius, sulaukęs 71 metų amžiaus. Jis buvo smarkiai pritrenktas ant Sherbrooke gatvės, nuo smarkiai pravaziuojančio ligoninės ambulanso ir nepernesęs skausmų, atsisveikinęs su savo šeima pasimire.

Jis paliko didžiame nuliūdime savo žmoną, keturius sūnus ir dvi dukteris.

Bandžių šeima, ypatingai dvi sesutės mokinijos, yra veikli lietuviškame visuomeniniame gyvenime ir ypatingai visuomet gražiai pasidaroja katališkose organizacijose.

Šioje liūdėsio valandoje, reiškiamo užuojautos, Jo žmonai, sūnams ir dukterims.

- K. L. Taryba. -

A.A. Pranciška Vosyliene

Po ilgos ir sunkios ligos, kovo mėn. 31 dieną, nuėjo į amžinasti A.A. Pranciška Vosyliene, palikusi didžiausiame nuliūdime vyrą ir dvi dukteris Mary ir Elena.

Kadangi, Vosylių šeima visuomet su lietuviais susitikdavo, visuomet lietuviškame gyvenime dalyvaudavo, tai ir šioje liūdėsio valandoje nepaprastai daug draugų ir pažystamų teikėsi aplankyti jų pašarvotą brangią mamytę.

Reiškiamo daug užuojautos Jos vyrui ir dukterims, šioje liūdėsio valandoje.

Kor.

JUOZAS JASECKAS

Kovo 22 d. į "HOME PATRIC" ligoninę, buvo nuveštas dėl sunkios vidurių operacijos.

VERONIKA BILSKIENE

Balandžio 3 dieną, turėjo sunkią operaciją į "NOTRE DAME" ligoninę.

MAGDALENA MIKALAUSKIENĖ

Jurgio Mikalausko žmona, 3 d. balandžio turėjo skaudžią operaciją į "GENERAL WOMEN" ligonine.

ELIŽBIETA MALIŠAUSKIENĖ

Po labai sunkios operacijos, kurios gyvybė buvo kritiškame padėjime, jau jaučiasi geriau.

Visiems ligoniams, velijame, kad kaip greičiausiai pasveikti ir sustipreti !

Korsp.

GARNIO DOVANA

Antanui ir Kathleen Vosyliams gimė labai graži ir sveika dukrelė, kuria pora savaičių atgal, pakrikstijo klebonas Bobinas ir suteikė Maureen vardą.

Aug mažyte ir teik tėveliams džiaugsmo !

PAJIEŠKOJIMAS

Pajieškau Jono Lašinsko, kuris 1930 metais gyveno Montreal, Que. Lietuvoje paeina iš Skandų kalmo, Subačiaus parapijos.

Aš esu Antano Stankevičiaus sesuo.

Už pranešimą jo adresu, būsiu labai dėkinga.

Juozepha Mackeviciene
8791 - 144 th. St.,
Jamaica, L.I., N.Y.

"N.L." Redakcija ir Administracija

Prunskia
P.S. Balčiunas iš Toronto prisiuntė \$2.70, už išparduotas knygu-tes "Sibiro istremime ir bolševikų kalėjime".

Šią sumą pinigų, Kun. Prunskia aukuoja "N. Lietuvai".

Už prisiuntimą P.S. Balčiunui ir už auką Gerb. Kun. Prunskiui, K.L. Tarybos vardu, reiškiu širdingą aciu.

Administratorė.

P.P. Jaras iš Baltimore, U.S.A. K.L. Tarybai prisiuntė Velykų Švenčių proga, labai vertingą dovaną - Timeless of Lithuania veikalą.

Kalėdų švenčių proga, K.L. Taryba yra apturėjusi nuo gerbiamo P.P. Jaro gražų veikalą - J.O. Širvydas.

Beto Gerb. P.P. Jaras yra nuoširdus mūsų remėjas ir korespondentas, kuris į kiekvieną "N. L." laidą pasistengia, ką nors gero parašyti.

Kanados Lietuvių Taryba taria Jums nuoširdus Tautietei, širdingiausia ačiu.

A. Navickas

K.L.T. piemininkas.

Lietuvos Generalinio Konsulato atšai A. Simučiui už prisiūstus sveikinimus ir gražius linkėjimus mūsų žurnalui, tariame širdingai ačiu.

Red. ir Adm.

DŽIOVININKO DAINA

Brooks lietuvaitei, gyvenančiai Toronte.

Pradedą skęstis jau baltosios rožės	Tu užleiski gelsvasias kaseles,
Ir lakstutė sodeli čiulba,	Ant nuvargusios mano galvos
Tiktai tu, o mano mylimoji,	Ir uždeki baltasias rankeles,
Apsiverkus prie manes sėdi.	Ant kaulėtos mano krutines.

Aš ligonis gi vargšas bejėgis,
Ner krutinei ugneles karstos,
Širdi mano, kaip replemis spaudo,
Greitai, greitai nebus cia manes.

Jau artinas pavasario laikas
ir lietutis kasdiena lynos,
Tu išgirsi sutartinę gaidą,
Kada mane i kapus laidos.

Ir iš draugų, gal pirmutinių mano,
Neis i kapus, kaip mane laidos
Tiktai tu, o mano mylimoji,
Verksi, alpsi prie karsto lentos.

- John C. Bobush -

PUIKI VAKARIENĖ

Arrende. Indarinkite namus
Balandžio 22 d. 8:00 val. vakare, parapijos

svetainėje, yra rengiama puiki vakarienė su gražiais
pamarginimais.

Kanados Lietuvių Sąjunga, maloniai kviečia
visus dalyvauti šioje vakarienėje.

ĮŽANGA: \$ 1.00.

Arrende. Indarinkite namus
Arrende. Indarinkite namus
Arrende. Indarinkite namus

MOTINOS DIENOS MINEJIMAS

Iškilingas ir gražus MOTINOS pagerbimui koncertas yra ruošiamas Vytauto Kliubo Svetainėje, Gegužės 7 diena.

Bus labai graži ir įdomi programa, kuria išpildys "AIDO" ir "BIRUTĖS" chorai.

Pagerbkime savo motinas, atsilandydami į šį nepaprastai gražų ir paskutinią šiam sezonui parengimą.

PRADŽIA: 4:00 Val. P.P.

KVIEČIA Vyt. Kliubas.

1062881